

DRAUGAS
Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija
3234 So. Oakley Ave., Chicago 8, Illinois
Telephone — Virginia 7-6640-41
Vienintelis laukiamas ir tikrinamas lietuvių dienraštis pasaulyje

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

DRAUGAS
The Lithuanian Daily Friend
Published by the Lithuanian Catholic Press Society
3234 So. Oakley Ave., Chicago 8, Illinois
Telephone — Virginia 7-6640-41
The most influential Lithuanian daily in America

Nr. 5

Price 5 cents

PIRMADIENIS, SAUSIO (JANUARY) 7, 1957

Kaina 5 centai

Vol. XLI

LIETUVA BUVO JEGA IJUNGTI S. SAJUNGA

Bolševikai patys rašo apie savo kalėjimą

Prieš kiek laiko maskvinės "Izvestijos" paskelbė savo bendradarbio įspūdžius iš garsiojo Butirkų kalėjimo. Tuose įspūdžiuose viskas stengiamasi taip pavaizduoti, jog kriminalizmas tesanti tik "kapitalizmo liekana", "prakeiktos praeities palikimas" etc., kuris metai iš metų "vis daugiau įveikiamas". Drauge paskelbta, kad Butirkuose, kuriuose seniau buvo daugiausia laikomi politiniai kaliniai, šiandien tėra uždaryti kriminaliniai. Iš aprašymo mėginama sudaryti įspūdį, jog tikrovė yra visai kitokia, egu skelbia Sovietus "šmeižianti buržuazinė reakcionierių spauda".

Reikia manyti, jog bolševikai visokiems žmogžudžiams, banditams ir žudikams yra daug daugiau padarę jų būčiai už grotų palengvinti, negu turėjo seniau iškęsti politiniai kaliniai ir nekaltai suimtieji Jagodos, Jačovo, Berijos ir kitų siautėjimo laikais. Butirkuose dar 1940 m. "vasarojo" šiandien bolševikų keliamas į padanges Z. Aleksa-Angarietis. Juose buvo kankinama taip pat visa eilė mūsų tautiečių. Butirkuose buvo anksčiau taip pat laikyti Merkys, Urbšys ir kt. Kiek iš ten laikytųjų išliko gyvi, tikrų žinių neturima. Apie Butirkų kalėjimo baismus yra nemaža pripažinimų ir grįžę į Vakarų buv. vokiečių karo belaisviai bei civiliai internuoti. Tačiau visų tų aukų pareiškimai bolševikams tėra tik "pikti reakcionierių pramanai".

Vogtas auksas ir rublis

"Izvestijose" paskelbtasis Butirkų kalėjimo aprašymas užsienio spaudoje laikomas panašiu žestu, jei pvz. nacių laikais "Voelkischer Beobachter" būtų pradėjęs dėstyti apie Dachau koncentracijos stovyklą, teigdamas, kad joje laikomieji prižiūrimi griežtai, bet teisingai". Idomešne bolševikų paskelbtosios istorija apie Mahomedą Aisiną, 32 metų plėšikų gaujos vadą, paskiausiai metu pasijutę jį Butirkus terdyti. Jis kaltinamas, kad pavogęs 400 kg. valdinio auksas. Tai sudaro 8 centnerius. Tiek auksas pavogti nėra menkiniekis. Aisiną prisipažino, kad 117 kg. auksas pardavęs toliau, gaudamas už gramą po 30-40 rublių. Ryšium su ta istorija atskleidžiamas kitas dalykas, būtent — kad vienas rublis yra vertas 0,033-025 g auksas. Palyginus su oficialiai nustatyta rublio verte, pasirodo, jog faktiškai rublio perkamoji galia pačioje Sov. Sąjungoje sudaro tik septintąją ar dešimtąją dalį oficialiai nustatytosios "auksos vertės". Palyginus su vokiečių DM, vienas rublis laikomas lygiu maždaug vienai DM, o pagal Mahomedo Aisiną kursą iš tikro vienas rublis tesudaro vos 0,11-0,14 DM faktiškiosios vertės. Taigi, keičiant pinigų, už vieną DM reikėtų gauti ne vieną rublį, bet minimum 7-9 rublius. Tada ir užsieniečiams kainos Maskvoje neatrodytų tokios aukštos, nes jos yra 7-9 kartus dirbtinai padidintos.

Mirties bausmė ir skerdynės

Kodėl Sovietų spauda apie Butirkus neparašė ir šių žvėriškų dalykų, kaip ten kadaise buvo skerdžiami suimtieji? Chruščiovas per savo slaptąjį pranešimą Sov. Sąjungoje kpt suvažiavimui gyrėsi, kad Sov. Sąjungoje mirties bausmė buvo panaikinta 1920 m. sausio mėn. Tačiau tai vėl grubus bolševikinis melas. Iš tikro Sov. Sąjungoje mirties bausmė niekad nebuvo panaikinta. Dabar bolševikų visai augstinamas kruvinasis Dzeržinskis, prieš paskelbdamas įsa-

Automobilių paroda

CHICAGO. — Chicagoje užvakar atidaryta international Amphitheatre patalpose automobilių, 1957 m. modelio paroda. Išstatyta vietinės ir užsieninės mašinos. Atidaryta nuo 11 val. ryto iki 11 val. vakaro.

Atominės priemonės Rygoje

MASKVA. — "Pravda" nr. 359 skelbia, kad Rygos fabrikuose vis plačiau panaudojami radioaktyvūs izotopai. Pvz. Rygos laivininkystės dirbtuvėse tomis priemonėmis tikrinamas metalų suvirinimas juos sujungiant.

Degė ligoninė

NEW YORK, sausio 6. — Iš užsiedugusios ligoninės Harlem Hospital, buvo saugiai išvesta 105 vaikai.

Anglų kalba

ALBANY, N. Y., sausio 6. — Dr. J. E. Allen, valstybės švietimo reikalų pareigūnas, pranešė, kad anglų kalbos klasės vengrų pabėgėliams bus greit galutinai suorganizuotos.

Kartoteka antisovietiniam elementui

BERLYNAS, V. Vokietija. — Vokiečių spaudoje skelbiama duomenų apie Sovietinės zonos bolševikinio saugumo didžiausioje paslaptėje laikomą Berlyne — Hohenschoenhause suklasifikuotą pasą ir dokumentų dirbtuvę. Naciai seniau koncentracijos stovykloje Oranienburge klastoję "tik" svetimų valiutų banknotus. Tuo tarpu Sovietinės zonos saugumo pareigūnų verčiami apie 700 kaliniai, visi parinkti specialistai, konstruktoriai, chemikai ir geriausi tos rūšies amatininkai, sugabenti iš visų Sovietinės zonos kalėjimų, pagal pristatytuosius planus turi gaminti įvairiausius slaptus mikrofonus, pažymėjimus, dokumentus etc. Nors tos rūšies "dirbtuvė" jau seniai veikia, bet apie jos "gaminius" tikslėnų informacijų vak. Berlyne gauta tik paskiausiai metu.

Neiti į kariuomenę

FRANKFURT, Vokietija. — Šimtai jaunų Vakarų Vokietijos vyrų gavo laiškus, kuriuose liepiama neklusėti šaukimo į kariuomenę, kaip skelbia Frankfurter Allgemeine laikraštis. Laiškai, kuriuos siuntė Rytų Vokietijos komunistai buvo išsiųsti iš Hamburgo.

Gen. A. M. Gruenther (kairė) pasitrukęs iš Nato ir dabar tapęs Amerikos Raudonojo Kryžiaus prezidentu, prima sveikinimus Washingtono iš jo pirmtako E. Bunker. Juos stebi Harriman, Raudonojo Kryžiaus pirmininkas.

Prezidentas Eisenhower

Chruščevas Budapešte

MASKVA, sausio 6. — Sovietų Sąjungos bosas Chruščevas pranešė, kad jis esąs buvęs Budapešte pasitarti su Vengrijos komunistinės valdžios lyderiais. Rytų Vokietijos žurnalistai pasakoja, kad Chruščevas pasakė, jog jis nenorįs analizuoti dabartinės Vengrijos padėties. Chruščevas pastebėjo: "Tie, kurie pabėgo iš krašto to gailės, nes jie kitur ras daug blogesnes darbo sąlygas negu turėjo."

Spėjama, kad jis buvo Vengrijoje sustiprinti ar pakeisti jos vyriausybę, bet galimas daiktas, kad jis pats norėjo įsitikinti, kokia Vengrijoje yra padėtis po to, kai sovietai užėmė Vengrijos sukilimą.

Žiema kolchozuose

MASKVA. Sovietų Sąjungos žemės ūkio darbuotojų dienraštis "Selskoje Choziaistvo" nr. 280 aprašo, kad daugelį kolchozo žiema užklupo apvertkinoje padėtyje. Pvz. Čapažovo kolchozas, Nikitovsko rajone, kauliudžių langai išdažyti, daugelyje vietų stogai nudraskyti. Kai kur pernykščių metų mėšlas neišvežtas. Raguočių ūkiuose daug kur trūksta melžėjų.

Kirovo kolchoze, Novo Oskolsko rajone, gruodžio mėnesį kiaušinių ir karvių tvartai dar būvo be langų, stogai neremontuoti, o net ir vienintelis ten esąs šulins nesutvarkytas. Gyvuliai ištisias paras negauna pašaro. Kolchozo vadovai (pirmininkas ir brigadirius) — reti svečiai savam kolchoze.

Kolchozo partijos organizacijos sekretoriui Litunovui mažai apeina, kad galvijai negėrę ir be pašaro, o darbininkams nėra kur užėti sušilti. Daug kur trūksta vietos gyvuliams.

Molotovo r-što apylinkių kolchozuose yra šiltadarzių, bet juose, kaip rašo "selskoje Choziaistvo" nr. 279, yra pusnys sniego.

Prez. Eisenhower planas sustabdyti sovietų agresiją

WASHINGTON. — Prez. Eisenhower pirmą kartą stipriau pasisako kongrese prieš sovietų agresiją primindamas, kad sovietai veržiasi į Vidurinius Rytus ir, kad tektų pavartoti JAV pajėgas, prieš tiesioginę ar netiesioginę bolševikų agresiją. Tačiau tuo reikalu bendradarbiaujama su Jungtinėmis Tautomis ir tokia pagalba būtų teikiama tik užpultom valstybėm reikalaujant.

Prezidentas siūlė kongresui pritarti jo planui sustabdyti komunistų agresijai Vid. Rytuose.

Svarbiausi plano punktai

Svarbiausi to pasiūlyto plano punktai būtų leisti naudoti JAV karines jėgas padėti tomis valstybėms, kurios prašos pagalbos prieš komunistinį agresorių nepažeidžiant prašomos valstybės teritorinio integralumo ir politinės laisvės, leisti pristatyti militarinę pagalbą bet kuriai tautai arba tos tautos grupei, leisti JAV tiekti pagalbą ekonomiškai ir paremti tautas išsilaikyti nepriklausomoms ir ekonomiškai stiprioms, paskirti 400 milijonų dolerių Vidurinių Rytų tautų ekonominiam sustiprinimui, pradedant nuo š. m. liepos mėn. 1 d. per sekančius dvejus metus.

Senatorių kalba

Be pritarimo kai kurių senatorių iš demokratų pusės prez. planas susilaukė priekaištų iš pačių respublikonų pusės. Sen. McCarthy pastebėjo, kad buvo kuriozas ką JAV padarė Egipto ir Vengrijos atveju. Esą JAV spaudė Prancūziją ir Angliją atitraukti iš Egipto dalinius, tačiau nieko nedarė prieš Sovietų akciją Vengrijoje. Senatorius Dauglas, demokratas, pastebėjo, kad tokie nutarimai padėti bolševikų spaudžiamom tautom turėjo būti padaryti prieš 18 mėnesių. Sen. Kefauver pasakė, kad prezidento kalba neturi ryšio dėl Vid. Rytų su buvusiom rinkiminėmis kalbomis, kad prez. pasiūlymas yra pakrautas dinamitu, tačiau neaišku, kaip tą dinamitą reikia pristatyti. Sen. Jenner (R. Ind.) priminė, kad kai kurie plano aspektai reikalingi specialios rūpestingos analizės. Buvo ir daugiau įvairių senatorių pasisakymų išreiškiančių prezidento planui pritarimą ir abejojimą.

Bendri pritarimai

Prezidento kalba buvo penkis kartus pertraukta plojimais priitarant jo žodžiams, kuriais jis tvirtina, kad Amerika niekur nesiekia, bet kokio noro suvaržyti Vid. Rytų tautų laisvę ir integralumą. Taip pat buvo kongreso sutikta plojimais ir ta vieta, kur prez. patikino, kad sovietai gal nebijoti JAV ligi jie nepradeda agresijos veiksmų. Taip pat prezidento žodžiai sutikti plojimais, kai jis pabrėžė, kad Viduriniai Rytai yra tas kraštas, iš kurio atėjo krikščionių, hebrajų ir islamo tikybos. Ketvirtą kartą plojimai.

Estų meno dekada

MASKVA. — "Pravdos" pranešimu Maskvoje įvyko estų literatūros ir meno dekada. Scenoje pasisekimo susilaukė Estijos aktorai Vera Nelus, Marija Michailova, Jurgis Ots, Olev Roomet, Anna Kias, Bruno Lukk, Vladimir Sapožnik, Aarne Mikk.

Teatras "Estonija" pasirodė su E. Kappo baletu "Aukso aušros" ir opera "Boris Godunov"; V. Kingisepo vardo teatras inscenizavo O. Lutsa apysaką "Pavasariai" ir pastatė šekspyro "Antonijus ir Kleopatra". Vanemuine teatras davė E. Tammlaano dramą "Geležinis namas" ir E. Arro muzikinę komediją bei L. Normeto "Rummu Juri".

Iš viso dekadą proga estai Maskvoje turėjo 70 spektaklių, koncertų, vakarų. Juose dalyvavo dešimtys tūkstančių žiūlamo tikybos. Ketvirtą kartą plojimai.

VĖLIAUSIŲ ŽINIŲ SANTRAUKA

—Vakar Vokietijos koncleris Adenauer atšventė savo 81 m. sukaktuves. Jis jaučiasi stiprus ir darbingas.

—Sekmadienio rytą Pan American linijos lėktuvas nukrito netoli Tulsa, Okla. Sužcieta 6 asmenys.

—Moshe Shapiro, vienas iš pasirašiusių Izraelio nepriklausomybės aktą Chicagoj sekmadienio vakare kalbėjo pagalbos Izraeliui reikais.

—Kai kurie arabų kraštai dėl prez. Eisenhowerio plano apsaugoti Vid. Rytus nuo komunistinės agresijos sako, kad JAV pastatė arabų kraštus ir komunistinę globą remdamos Izraelį.

—Britanijos valdžios vyrai prez. Eisenhower kalbą patenkinti. Esą jo kalba patiesina Britanijos veiksmus dėl Suez kanalo.

—Maskva labai iškreipė Eisenhower kalbą ir sako, kad ji reiškia naują pasaulinį karą.

—Naujas vengrų pabėgėlių transportas atvyko į Chicagoj sausio 5 dieną.

KALENDORIUS

Sausio 7 d.: Sv. Liucijus; seknovės: Rutenis ir Raudvilė.

Saulė teka 7:18, leidžiasi 4:36.

ORAS

Oro bluras praneša: Chicagoj ir jos apylinkėse apsiniaukė, temperatūra apie 30 l.

Grįžtant prie JAV laisvinimo politikos, tenka apgailestauti, kad mūsų veiksniai atrodo dar vis tesivadovauja jausmu. Mažame, jog tokio magystimo išlavę mūsų kovos centras perkeltas į JAV, kai tuo tarpu Vokietija, nuo kurios pareis Lietuvos likimas daugiau, negu nuo bet kurios kitos valstybės, yra palikta be reikiamo dėmesio. Norime ar nenorime, Vokietija jau dabar vaidina centrinį vaidmenį Europoje, o eventualaus karo ar kito panašaus posūkio Europos politikoje ji neabejotinai bus svarbi figūra mūsų kontinento gyvenime.

Pagaliau didesnis dėmesys kreiptinas į lenkus ir ukrainiečius, kurie turės tiesioginės

itakos mūsų krašto atečiai. Klausyti Washingtono pažadų, kad mūsų valstybės, kaip ir Lietuvos, bus apsaugomos, yra tik žodis. Ligišiol mes apie tuos du kraštus tylime, nes nums maloniau

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. RELiance 5-4410
Rezid. telef. GRowehill 6-0617
Valandos: 1—3 m. m. 6—8 p. m.
Penktadien tik po pietų
Trečiadien ir šeštadien pagal sutartį.

Ofiso tel. OLliffside 4-2896
Residencijos: LAlfayette 3-1111

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Kampus 47th ir Hermitage)
Val.: nuo 2 iki 4 val. ir 6 iki 9 val. šeštadien 2 iki 4 val., Išskyr. seš.

DR. FL. TALLAT-KELPSA
Ofisai: 20 North Wacker Drive
(Civic Opera House, kamb. 858)
Val. kasd. 12—4
Tel. CEntral 6-2394
5002 West 16th Str., Cicero
Val. kasd. 6—8, šeštadien 1—3
Tel. TOWnshall 3-0969
Kitu laiku ir trečiadien susitarus
Rezid. tel. HEMlock 4-7080

DR. VYT. TAURAS-
TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR
SPEC. CHIRURGIJOS LIGOS
Ofisai ir rezid.: 2410 W. 51st St.
Tel. PRespect 8-1223 arba WE 6-55
Ofiso val. Pirm. 8-10 v. v. Antr.
Trečiadien ir Penktadien 6-9 val. vak.
Šeštadieniai 2-4 val. popiet.

Tel. ofiso He. 4-2123, rez. PR. 6-84

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
6255 South Western Avenue
VAL. Kasdien 2—4 p. ir 7—9 v. vak.
Trečiadieniai, šeštadieniai ir
šeštadieniai uždaryta

Tel. ofiso: DANube 6-1125

DR. A. VALIS-LABOKAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val. 1 iki 4 v. p. ir 6—8 v. vak.
Šeštadieniai 1—4 v. p. a.

Tel. ofiso PRespect 6-9400
Rezid. PRespect 6-84

DR. ONA VASKEVIČIUS
(Vaskevicius)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Avenue
Val. kasdien 1—5 p. p. ir nuo 6-8 v. vak.
Šeštadien 1-4 p. p. Trečiadieniai
ir kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso Victory 2-1551
Rez. Victory 2-81

DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kāmp. Haistad ir 81-mo gatvės
priėmimo valandos kasdien: 1-4 p.
ir nuo 6-8 v. vak. Šeštadien 1-4 val. pop.

Tel. ofiso PR. 6-6446, rez. HE. 4-3

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL. Nuo 2 iki 4 p. p. ir 6 iki 8 v.
Trečiadien ir šeštadien pagal sutartį

Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-64

DR. P. Z. ZALATORIS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-64
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL. 11 v. r. 1R 3 p. p.

DR. G. SERNER
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Virt 25 metų patyrimo
Tel. Yards 7-1328
Pritaiko aktyvų
Kreivas aktyvų
Išlaisvina
Ofisai ir aktyvų dirbtuvės
756 West 35th Street
Val. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, užd.
nuo 10-12, penktadienį 10-3
šeštadieniai 10-2 val. popiet

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palinguvinu aktyvų įtempimo, ku
yra priežastis galvos skausdijimo
avalgimo ir skaudančių aktyvų karš
Atitaisoma trumparegystė ir tolgre
gė. Priešnuo teisingai aktyvius
teigiamai ištaisoma su aktyvinių
instrumentais, rodomasis madaus
trūkumais. Speciali atyda kreipia
į mokyklos vaikus.
4712 South Ashland Avenue
Tel. Yards 7-1372
Val. 10-30 iki 7 v. vak. Šeštadien 10
iki 6 val. Sekm. ir treči. uždaryta

DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-3 p.
Pirm., antr., ketvirt., šešt.,
šeštadienį tik susitarus

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurgė)
CHIRURGIJOS IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmadien, antradien, ketvirtadien, penktadien
nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. ir nuo
6 v. — 8 val. vakare. Trečiadien, nuo
11 val. ryto — 1 v. p. p. ir šeštadien
nuo 11 val. ryto iki 3 val. popiet.
Ofiso tel. RE. 7-1165
Res. tel. WALbrook 5-2746

Tel. ofiso PRespect 6-2240
MRespect 6-4732

DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGIJOS LIGOS
5700 S. Wood Street
Priėmimo val. pirmadien ir penktadien nuo
2—4 ir 6—8; antradien, ketvirtadien, šešt.
2—4; trečiadien ir sekmadien uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Office: 10748 South Michigan Ave.
Buto: 1653 W. 103 St., Beverly Hills
Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v.,
Išskyrus trečiadien. Šeštadieniai nuo 1
iki 4 val. popiet.
Tel.: Ofiso — Pūlman 8-6746
Buto — BEverly 8-3946

Ofiso HEMlock 4-5815
Rez. HEMlock 4-3751

DR. A. NARBUTAS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2745 W. 69 St.
(priešais Sv. Kryžiaus ligoninę)
Pirma pagal susitarimą
DANTISTAS
DR. J. A. PAUKSTYS
4353 S. Whipple Street
(Arti Archer Ave.)
Valandos: nuo 10 iki 12; 2—6; 7—9.
Šeštadien 10—12. Trečiadien uždaryta.
LAlfayette 3-4919
Namy — CEDarcrest 3-7786

Tel. Ofiso PA 5-1717
Rez. PA 5-1718

DR. J. J. PLIKAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6318 W. Irving Pl. Road
VAL.: Pirmadien, antradien, ketvirtadien, penktadien
2-5 ir 7-8:30. Šeštadien 2-4 p. p.

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
3259 South Halsted St.
Kasdien 2—7 val. vak. Šeštadien nuo
1—5 val. vak.
Trečiadien ir kitu laiku pagal sutartimą
Ofiso tel. Victory 2-1434. Resid. 2427
W 62nd St., tel. Republic 7-8818.

Ofiso telefonas — Bishop 7-3535

DR. AL. RAGKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampus 43rd ir Archer)
Val. kasdien nuo 2 iki 9 val.
Trečiadien ir sekmadien tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. CHIRURGIJOS IR
ORTOPEDINIS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus Ligoninę
Tel. Republic 7-2290
VAL.: Pirm., antr., Ketv., penkt.
nuo 9 iki 11 ryte ir nuo 6:00—8:00.
Šešt., nuo 2:00 — 4:00. Trečiadien
ir kitu laiku susitarus telefonu

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis; pritaiko aktyvius
kreivas stiklus ir rėmus.
4456 So. California Ave., Chicago
Saukiete Yards 7-7381
Pirma val. Kodis 6 iki 9; šeštadien,
10 val. ryto iki 4; trečiadien ir sekmadien
tik susitarus

Tel. ofiso YA 7-4787, rez. PR 6-1936

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4646 S. Ashland Ave. (Kamb. 211)
Val. nuo 2—4 ir 6—8; trečiadien, šeštadien
ir sekmadien, tik pagal sutartį.
Jeigu netiesiogiai vėrinamėsi telefonai
Saukiete Midway 3-0001

P. SILEIKIS, O. P.
Orthopedas — Protetistas
Aparatų-Protetiz. Med. bandadai.
Spec. pagalbos kojom (Arch. Surgery) ir t.t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniai 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNISKOS LAB.
2850 W. 63rd St. Chicago 28, Ill.
Tel. PRespect 6-5084

DR. ALEXANDER J. JAVOIS
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Marquette Medical Center
6132 South Kedzie Avenue
VAL. 2—4 p. p. ir 7—9 v. vak.
Trečiadien ir šeštadien pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-3833, rez. RE. 7-9199

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIŠIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. Kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7-9 v. vak.
Trečiadien ir šeštadien 1-3 val. vak.
Tel. GRowehill 6-1595

DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKTYVUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal
susitarimą. Išskyrus trečiadienius.
2422 West Marquette Rd.
Tel. RELiance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIŠIS GYDYTOJAS)
3925 West 50th Street
VAL. 1—4 popiet, 6:30—8:30 vak.
Trečiadien, pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto OLlmpic 2-4189

DR. P. KISIŠELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1—3 v. ir 6—8 v. vakare.
Išskyrus trečiadienius
Butas 1526 So. 49th Ave.
Šeštadieniai 12 iki 4 popiet

VASARIO 16 DVASIA

ARTEJA MINEJIMAI

Kasmet Vasario 16 šventė yra tikra šventė visiems lietuviams, kurie tiki į Lietuvos nepriklausomybę ir kovoja už tos nepriklausomybės atstatymą. Turime pagrindo džiaugtis, kad mūsų visuomenės dauguma ir okupuotame kėndiančiame krašte, ir emigracijoje tvirtai laikosi nepriklausomybės idėjos ir mini Vasario 16, kaip tos idėjos įkūnijimo simbolinę datą.

Tačiau, kai šiandien pasižvalgome aplink save, matome reiškinį, kurie vokiečiai kelti klausimą, ar būdami ištikimi nepriklausomybės siekimui tebesame nuoseklūs, minėdami aną reikšmingą įvykį, ar tebesilaikome tos dvasios, kuri padarė galimū Vasario 16 Akto paskelbimą ir jo įgyvendinimą?

Nedrįstame labai teigiamai į klausimą atsakyti. Vasario 16 Aktas neatrodė be diskusijų, kartais gana aštrių. Tačiau tos diskusijos atvedė į kompromisą ir į visų mūsų politinių grupių bendradarbiavimą, kuris įgalino bendrą akciją. Mes lenkiame galvas prieš ano meto veikėjus, kurie pajėgė to atsiekti. Jei aną įvykį su pagarba minime, rodos būtų savaime aišku, kad ir dabar turėtume panašiai elgtis, nes kitaip bus nenuoseklu ir keista.

Kai naujausioji imigracija atsiradome tuose kraštuose, kuriuose dabar esame, pas mus dar tikrai buvo gva anoji Vasario 16 dvasia. Mums atrodė daugiau, negu keista, kai radome senųjų tų kraštų veikėjų tarpe tokių, kurie mielai minėjo Vasario 16, bet sykių neigė dvasią, kuria remiantis toks aktas buvo galimas. Tą neigimą jie ryškiausiai pademonstruoja ne kuo kitu, o atsisakymu bendrai minėti Vasario 16, nors pats aktas yra tokio bendrumo efektinga išraiška. Tada, prieš keleris metus, sakydavome, kad tai yra paskirų asmenų netaktai, kad bendrai esama sutarimo tarp lietuvių, kad visos srovės solidarai dirba. Tokio solidarumo ryškiausiu liudininku laikėme ir laikome Amerikos Lietuvių Tarybą.

KAIP YRA DABAR?

Dabar jau ne koki paskiri asmenys ir ne senieji emigrantai, o emigracinės mūsų politinės grupės neberanda būdo eiti bendru Vasario 16 keliu ir laikytis jų žada jau atskirai daryti Vasario 16 minėjimus, nors, kaip jau anksčiau minėjome, tai neatitinka Vasario 16 dvasios. Kai įsiekoma tokių skaudžių reiškinų pateisinimo, paprastai nurodomos kitų grupių nuodėmės. Neginiūrėti, kad kiekviena grupė, kaip ir kiekvienas asmuo, gali turėti savo nuodėmes ir savo klaidas, negalime visdėlo laikyti pateisinamų dalykų išsibarsčius minėti įvykį, kuris simbolizuoja mūsų bendrumą. Kad pajėgtume išsinarplioti iš mus vis labiau slėgiančios emigracinės rutinos, turime stengtis realiai atsimiti kiekvienos sukakties progą, koku būdu buvo atsiektas anas Vasario 16 susitarimas.

To meto Valstybės Taryboje būta įvairių politinių grupių žmonių. Tačiau tada jie buvo vieningi dviem klausimais: 1) kad Lietuva turi būti nepriklausoma ir 2) kad ji turi būti demokratinė. Valstybės Tarybos pirmininku juk buvo A. Smetona, tada parodė daug sugebėjimo siekti vidurio kelio, įsiekoti ir rasti kompromisus. Nuosaikumas lydėjo anuometinės Tarybos nuotakas ir darbus. Ryžtingumas gelbėjo kritišką situaciją. To nuosaikumo bei ryžtingumo dažnai dabar pasigendame pas visų grupių veikėjus.

Ir paties A. Smetonos politinės grupės veiklos tęsėjai neišugdė iš savo tarpo Smetonos kalibro vyrų. Šiandieninė tos grupės laikysena neprimena 1917 — 1918 metų nuotakų, kurios skaičiumi negausios grupės atstovus dėl jų nuosaikumo ir takto išskėlė į vadovaujamą vietą. Ir tam priežasčių tenka įsiekoti ne kur kitur, o vėlesniais laikotarpiais, kai pats Smetona pasukio kitokių keliu ir sukėlė savo sekėjų tarpe kitokias nuotakas. Tos nuotakos be abejo atsiliepia ir dabar. Manytume, kad visdėlo ir pati tautininkų grupė, ir tos grupės, kurios šiandien atsako už mūsų vadovaujančių politinių veiksmų liniją, neturėtų nuleisti rankų ir laikyti susitarimą nėgalimu.

Šiuo tarpu atrodo, kad nėra neigiančių susitarimo reikalingumą, bet taip pat beveik nėra atsakingose pareigose esančių asmenų, kurie turėtų drąsos ir jėgos pasukti įvykius atgal Vasario 16 dvasios kryptimi. Abipusiai priekaištavimai ir separatistiniai veiksmai negali taisyti padėties. Reikia drąsesnių mostų, atviresnio ir nuosirdesnio kontakto. Didžiausi sunkumai yra grupių centruose ir todėl natūralu šiuo metu pageidauti, kad periferijoje dar daug kur tebesilaikąs nuosaikumas bei gyva tebesanti Vasario 16 dvasia būtų kiekia įtaigojama centrams.

KAIP SU NAUJOMIS GRUPĖMIS?

Jos visos arba daugumas jų gimė krašte okupacijos dienomis. Jose tilpo labai daug gyvos geros valios žmonių, kurie tautinį solidarumą laikė ir tebeiliko savo, siekimų pagrindu. Betgi, kai reikia praktiškai laikytis solidarumo, atsiranda gyvenimiškų daugiau psichologinių nelygumų, kurie padaro sugyvenimą sunkiai įmanomą. Tai liečia vienodai ir liberalinį, ir krikščioniškąjį sparną. Abiejose pusėse keliama moralinio lygio pakėlimo klausimas, sprendžiant savitarpį bendravimą. Kas gali turėti ką prieš tokį pageidavimą? Tačiau pageidavimas liečia visus, vadinasi ir ankščia, ir vėliau susiformavusias grupes. Niekas neturi moralumo monopolio. Ypačiai tiems, kurie atvirai išpažįsta krikščioniškus principus, kelias rodos yra aiškus, kaip eiti nelygumų išlyginti.

Krikščionims, ypač katalikams, nesunku surasti tikrus autoritetus moralės dalykus sprendžiant. Reikia tik pajieškoti. Vasario 16 dvasia įpareigoja ir senasias politines grupes, reprezentuojančias demokratinį laikų Lietuvos absoliutinę daugumą, sutikti su faktu, kad praėjo keletas dešimčių metų, kad per tuos metus daug kas įvyko, kad galėjo būti ir mūsų tarpe įvairių pasikeitimų, kuriuos daugiau ar mažiau reprezentuoja atsiradusios grupės. Tačiau nuo pagrindinių nepriklausomybės ir demokratiškos siekimų juk visi nesame atsisakę. Tad nelieka kito kelio, kaip tų siekimų dvasioje nepaliaujamai siekti padarytų klaidų revizijos ir buvusių nesusipratimų pašalinimo. Tada lengvesnė širdimi galėsime sykiu minėti Vasario 16 šventę.

K. Mockus

Spaudoj ir gyvenime

LIETUVAI IR RELIGINIAMS IDEALAMS

Naujausiam Aidų numeryje yra turiningas Leonardo Simučio vedamasis apie Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos aukštinę sukaktį. Autorius primena, kad jau 1886 metais buvo sudaryta užuomazga tarpparapišiam veikimui, kai kun. Varnagiris įsteigė "Susivienijimą Visų Draugysčių Lietuviškų Katalikiškų". Pati Katalikų Federacija įsteigta 1906 metais ir ji neseniai atšventė aukštinę savo gyvavimo sukaktį.

Jau pirmame federacijos kongrese 1906 metais buvo daug dėmesio skiriama kultūriniam, patriotiniam reikalams. Tai galima matyti iš referatų: "Tėvynės reikalai" — kun. A. Kaupas, "Spauda, knygynai" — kun. A. Milukas, "Seserys mokykloje, prieglaudose, ligoninėse" — kun. A. Staniukynas, "Mūsų mokyklos" — kun. S. Pautienius, "Moterys mokyklos, kilnojamos universitetus" — Ju. Pranaščiūtė, Katalikiška spauda" — kun. K. Urbanavičius, "Tautiška mokykla" — J. Jonaitis.

Kongrese nutarta: įkurti bent vieną lietuvių gimnaziją vyrams ir bent vieną moterims, steigti mokyklas prie parapijų, įkurti Lietuvių Kat. Federaciją, remti lietuvių bankus, remti šalpos draugiją "Motinėle", steigti lietuvių vienuolyną, kurio narsės dirbtų mokyklose ir kitur.

Per 1913 metų Federacijos kongresą Pittsburghe, Pa., kun. Ant. Kaupas pabrėžė:

— Mes nenorime, kad mūsų vaikai ištautėtų, išsižadėtų tėvų palikimo, pamintų po kojų, kas mūsų širdžiai yra brangu. Mes norime, kad jie mokėtų gražiai lietuviškai, mylėtų savo tautą, būtų mūsų tikrais tėvyniniais...

Lietuvą atkuriant

Prasidėjus II Pasauliniam karui katalikai susirūpino sauau-

ti Amerikos lietuvių seimą. Negavus pritarimo iš tautininkų ir socialistų, toksai seimas buvo suauktas katalikų iniciatyva. Tai vadinamas Politiškas Lietuvių seimas, įvykęs 1914 m. rugs. 21-22 d. Jame buvo nartata:

— Reikalauti Lietuvai kuo plačiausios politiškos autonomijos... Kad Suvalkai būtų prijungti prie Lietuvos... Kad į tautos konferenciją Europoje būtų įleisti ir Lietuvos atstovai...

Buvo įsteigtas Tautos fondas. Į Lietuvą buvo pasiūti delegatai kun. dr. V. Bartuška ir dr. J. Bielskis susipažinti su padėtimi. Paryžiui ir Šveicarijai buvo pasiūti adv. B. Mastauskas, kun. J. Dobužis ir K. Pakštas, kad dirbtų Lietuvos laisvinimo darbą su Lietuvos delegacijomis.

Laisvės reikalai

Katalikų federacija pasirūpino pasiūti žmones į Prancūziją tautos konferencijos metu. Lietuvos delegacijai, kuriai vadovavo prof. A. Voldemaras ir amerikiečių delegacijai iš Tautos fondo pasiūta \$90,000. New York'e įsteigtas Publikacijos biuras, kuris federacijai kainavo \$40,000. Washington'e įsteigtas Informacijų biurui Federacija parūpino \$33,685.56. Šveicarijoje veikusiam Lietuvių Informacijos biurui ir lietuvių belaisvių šelpimui Vokietijoje išleista \$120,000. Kai lenkai okupavo Vilnių, surinkta ir pasiūta prezidento vardu Lietuvon \$41,000 finansuoti laisvės kovoms prieš lenkų okupaciją. Daugiausiai Federacijos pastangomis su rinkta milijonas parašų reikalaujant atstatyti Lietuvai laisvę. Net ir tautininkų Pažangos partija yra gavusi katalikų pašalpos.

\$700,000 laisvės ir kultūros reikalams

Katalikų Federacija išmokėjo \$60,000 Lietuvos Katalikų universitetui steigti ir kita tiek pas

47 kraštų atstovai prie Vatikano

Šiuo metu prie Vatikano net 47 valstybės turi savo pasiuntinybes, kurių 27 yra ambasados. JAV prie Vatikano nėra atstovaujamoms nuo 1863 metų. Savo atstovybę turi ir Lietuva. Devyni Azijos kraštai turi savo atstovybes prie Vatikano: Kinija (Chiang Kai-shek), Indija, Indonezija, Iranas, Japonija, Libanas, Pakistanas, Filipinai ir Sirija. Iš Afrikos kraštų prie Vatikano savo atstovybes turi Egiptas ir Liberija.

Ekspedicija į Pietų polių

Iš San Diego išvyko į Antarktiką amerikiečių ekspedicija, susidedanti iš 353 žmonių, kurių apie trečdalis yra katalikai. Jų tarpe yra du kunigai ir trys katalikai gydytojai.

koloms lietuviams, studijuojantiems augstosiose lietuvių mokyklose. Paremė ateitininkų rūmų statybą.

— Tiesiogiai per Federacijos Tautos fondą Lietuvos nepriklausomybės, šalpos ir kultūriniam reikalams surinkta ir išleista daugiau kaip \$700,000.

Net ir Amer. Liet. Tarybos įsteigimo mintis gimė per Kat. federacijos suvažiavimą. Tas įdomias informacijas patiekia savo straipsnyje red. L. Šimutis. Verta su tuo straipsniu plačiau susipažinti.

— Dr. J. Daugailis

Augstieji raudonųjų kankiniai

Ziniomis iš Washingtono, iš viso bolševikai nužudė, ištrėmė ir kalina ar pašalina nuo pareigų 3 kardinolus, 28 arkivyskopus, 124 vyskopus ir 37 vyskupijos administratorius skirtus kunigus. Taigi raudonųjų kruviną ranką palietė 192 augstuosius Bažnyčios dignitorius, kurių 24 nužudyti, 37 kalinami, 23 ištrėmti ar mirė ištrėmimo, 91 pašalinti iš užimamųjų vietų, 13 kludoma eiti savo pareigas. Daugiausia žiaurumo prieš dvasininkus šiuo metu parodo komunistinė Kinija.

Nauji darbai Liurde

Liurdas jau ruošiasi iškilmingai minėti 100 metų sukaktį nuo Marijos apsišėkimo. Sukaktis bus 1958 m. šiuo metu statoma didelė salė, nauja po žemio bažnyčia ir beveik dvigubai padidinama ligoninė.

Mirė sulaukęs 92 m.

New York'e, katalikų viešbutyje Leo House, mirė kun. Povilas Donovan, sulaukęs 92 m. amžiaus. Jis buvo gimęs Airijoje, ilgus metus klebonavo Auroroje, Nebr.

6 seserys šaritetims

Toledo, Ohio, mieste iš vienos šeimos net šešios seserys yra įstojušios į plikųjų šarčių vienuolyną. Pirmoji įstojo Odina Gregoire, paskiaua pasekė ją kitos penkios jos seserys.

UZ LIETUVOS LAISVĘ KOVOT

dar nepervėnu. Agituot ir reikalauj, kad maskolai krautytus lauk iš Lietuvos — tai visų gerų lietuvių pareiga.

Rašant laikus visad varkote antikomunistinius vokus.

40 įvairių vokų \$1.00

Užsakymus ir pinigų siūkite: DRAUGAS

2334 So. Oakley Ave. Chicago 8, Illinois

Naujausioji "retenybė" — falsifikatas

New York'e Lietuvių Filatelizto Dragijos biuleteny (lapkričio mėn.) pranešama, kad pašto ženklų rinkoje pasirodė naujai suklastoti Lietuvos pašto ženklai, būtent Lietuvos Vaiko antrosios laidos (Scott 264 — 271), Baltija 332 — 339). Kaip žinome, tos laidos ženklai yra dantuoti ir karpyti. Falsifikatai yra dantuoti tai vertikaliai, tai horizontaliai, tai įžambiai arba tarpais. Sakoma, kad falsifikatų dantavimą yra lengva atskirti, pridėjus prie tikrųjų ženklų dantavimo.

Join MARCH OF DIMES

NAUJI MODELIAI

- Televizijos
- Radijai: importuoti ir vietiniai, AM/FM, nešiojami ir kit.
- Fonografai: Hi-Fidelity
- Įkabinimo aparatai
- Dulkiasurbliai, skutimosios mašinės, plaukų džiovintuvai, kavos virdukliai, tostoriai, mikšsteriai, automatinės keptuvės ir kt. namų apyvokos reikmenys
- Rašomų mašinėlės
- Elekt. laikrodžiai ir įvairūs kitokios daiktai.

Piguaisiai pirkite ir geriausią patarimą gausite inž. A. Semėno įmonėje.

D. DAINA TELEVISION

Sav. inž. A. SEMENAS

3321 S. Halsted — CL 4-5665

Atidara: šeštadienį 9-6, pirmadieniais ir ketvirtadieniais 9-9

M. KRUPAVIČIUS

1926 METŲ GRUODŽIO 17-TOJ

Lūdna 30 metų sukaktis

34 tėsiny

Jei tokios kalbos buvo kalbamos Seime, tai galima lengvai įsivaizduoti, kas opozicijos buvo kalbama už Seimo sienų — mitinguose ir susirinkimuose ir kas buvo rašoma jos spaudoje. Iš jų kalbų galima buvo padaryti tik vieną išvadą — kiekvienas krikščionis demokratas vertas jei ne kartvijo, tai mažiausia kalėjimo, nes krikščionys demokratai, kaip buvo pasakyta svarstant Petrulio eudarytos vyriausybės deklaraciją, Šlezevičius "rūpinasi ne Lietuvos respublikos, bet Romos Vatikano politika", o Kairo — "dabartinė Seimo dauguma (vadinasi kr. demokratų blokas) yra piktas krašto priešinys". Suprantama, kad ir jų elgsena su kr. demokratais buvo tokia, kokia tinka "krašto piliečiams". O krikščionys demokratai jiems visada buvo krašto priešinai nuo pat Steigiamosio Seimo laikų. Diskutuojant Grinius vyriausybės deklaraciją St. Seime, Kairys — Kaminskas savo kalboje duoda tokių įdomių ir būdingų pareiškimų: "Seimo daugumai vadovauja reakciniai gaivalai... buržuazija... Seimas tik dėl to augsta vieta, kad čia mūsų (vadinasi — socialdemokratų) nepasiekia žvalgybos ranka, kad iš čia mūsų kalbą aiškiau girdės Lietuvos liaudis. Naudosime tą vietą kiek pajėdami. Atvydžiai seksime mūsų priešų (kr. demokratų) darbus... Mes neisim valdžion nematydami gamtymybės išnaudoti ją darbo žmonių reikalams ir nenorėdami būti priedanga mūsų priešams prieš liaudį (jau kr. dem. ir liaudies priešai). Gyvenamasai laikas yra didžiulio proletariato laimėjimų gadyne... Kuriasi nauja tvarka ir jos kūrėju yra socialistinis pasaulio proletariatas". Gal dėl to jis pažymi, kad "su visu griežtumu stovim už tai, kad būtų susitariakta su Tarybų Rusija".

Tą augštą vietą — Seimą — socialdemokratų tikrai atsidėję naudojo kaip radio siųstuvą kelti Lietuvai ir liaudžiai prieš "buržuaziją" ir "krašto priešiną" krikščionis demokratus. Bielinis dar toliau nusiema savo gražbylyste 1921 m. gegužės 18 d. Seimo posėdį svarstant socialdemokratų interpelaciją "dėl Vilkiavsky ir Mariampolės ir kitose vietose kratų ir areštų". Interpelaciją atmetus, kaip nepagrįstą, savų ypatingai karšto kalboj krikščionis demokratų

apkaltino už "palaikymą ir tvirtinimą kruvino teroro" ir pagrasino "pasilikus sau laisvas rankas griebtis kitų žygių", tik galia, kad kalbėtojas nepanoro pasakyti, kada ir kur krikščionys demokratai tą kruviną terorą vartojo. Tokie pavyzdžiai būtų paryškine kr. demokratų veidą. Kas tie kiti žygiai, labai aišku — kurie nenumatomi konstitucinės tvarkos — smurtas prieš teisėtą vyriausybę. K. Grinius (J. Kedainis) kaltina kr. demokratų, kad jų "vadai viešai iš tribūnos Seime ragindavo žmones sukilti ir smurtu pašalinti vyriausybę". Bet tas kaltinimas ne tuo adresu pasiūstas. Jis priklauso, tiesa, taip pat demokratams, bet kiek kitokios spalvos, būtent — socialdemokratams.

Į pirmąjį Seimo Darbo kuopų sąrašą buvo įjė keli bolševikai. Jų tarpe buvo pagarsėjęs bolševikas Dominas. Kas tas Dominas aš painformavau Seimą. Iš surinktų oficialių dokumentų paaiškėjo, kad jis tarnaudamas Lietuvos kariuomenėje varė bolševikių propagandą kareivių tarpe, niekino ir užgauliojo Lietuvos respubliką, kariuomenę ir savo vadą bei aepasiduodavo skirtai kariams drausmei. Už tai jis buvo teismo sprendimu pasiūstas į drausmės batalioną. Čia jis pasidarė dar įžulsnis. Čia vieną kartą išėjęs iš išrykiuotų karių tarpo pasakė: "Tamsta, būrio vade, prašau pranešti kuopos vadui Nevroniui, kad iš atsiekau nuo Lietuvos pilietybės, nuo kariuomenės pareigų ir daugiau nenorėsiu Lietuvai tarnauti, nes esu Rusijos pilietis". Socialdemokratų stoji tą atkaklų bolševiką ginti. Iš vietos Kairys ir Venclauskis mane išvadino "pogromiškiuku, provokatorium, chuliganu". Štai su kokia opozicija teko dirbti krikščionių demokratų blokui Seimuose. Labai galia, kad apie tai K. Grinius nerado reikalo nė vienu žodžiu prasitarti.

Bet kas mūsų be nuodėmės. Toks jau žmogus. Rinkimai, įkarsčio pagauti parlamentu posėdžiai turi savo veidą ir temperantą. Čia dar ne bėda. Bėda štai kur — kai rinkimai ir rinkiminė nuotaika tęsiasi nuo kadencijos ligi kadencijos. Dar blogiau, kai į tęsiasi visą gyvenimą. O tokių reiškinų pas mus, de ja, buvo ir tebėra.

Pirmojo JAV Vliko sesioj Bielinis už mano kelionę bene į Washingtoną pavadino piemeniu. Tiesa, jis kiek sušvelnino tai, gal prisitaikęs prie Amerikos kultūros — pavadinęs tik piemenų darbu. Bet juk tai tolygu. Kas piemeniška! Dirba turi būti piemu. Imant iš esmės, piemu nėra kolonijomosi žodis. Man piemens laikai yra gražiausi mano amžiuje. Aš labai norėčiau grįžti į piemenavimo laikus. "Kas ga-

li apsaukti, kaip linksma ganyti. Čia eriuakai šokinėja, ten žasiukai rioglinėja". Bet tai tik jauna svaaja žilstantioj galvoj. Pasaulį pasitaiko, kad švenčiausi žodžiai paverčiami keiksmazodžiais. Ir pas mus vargšas priemenišlis naudojamas kitam įžeisti ar pažeminti. Aš tik paprasčiau Bielinio kiek teisingumo ir pagal mano amžių pakelt bent į kerdžiaus kategoriją. Vis mat viršininkas. Nenusileido. Dar kartą pakartojo savo kieta žodį: "Notūras" neatleidžia. Sunku išsimušt iš senų papročių kelio. Juk Bielinis, kaip ir mes visi jo amžininkai, esam iš to amžiaus, kai Lietuvoj buvo tik dvi partijos — geriau negu anglosaksuose — pirmieji — kuriuose tilpo dabartiniai socialdemokratai, liaudininkai, tautininkai, ir atžagareiviai — katalikai. Leksikonas tada buvo įvairus, riebus, paspausi, tūkai po pirštus varva. Vieni tą leksikoną sušvelnino, praturtino, kiti saugojo kaip šventą senovę, tautos "kultūros" liekaną. Atiduoti į muziejų gaila. O gal dar pačiam prireiks nusteibint jaunąją kartą savo žinių lobiu.

Neseniai buvau parašęs vienam žurnalui vieno žymaus socialdemokrato amžiaus sukakties progą savo prisiminimus apie jį ir jo darbų vertinimą. Parašiau iš širdies. Vaidzas išėjo suaktutvininkai palankus. Laikau jis man padėkojo, paskui lyg varždamasis rašo — pas mus taip lig šiol neįprianta. Va kur nelaimė. Pas mus apie kitą kitaip politiniai galvojančių neįprianta palankiai kalbėti. Kur gi to "neįprianta" šaltiniai. Ugi va kur — mano partijos visi angelai, anoj — vieni velniai. Mano partijos visi dori, kaip sviestu storai ištepti, anoj — užsimušęs doros trupinio nerasi. Mano partijoj smegenų treistas, anoj visi besmegeniai. Mano partijoj rinktiniai patriotai, demokratai, rinktiniai politikai, kūrybingi pasišventėliai, anoj — krašto priešinai, pardsidavėliai, žmonių, liaudies išnaudotojai, politiniai analfabetai, buržuai, kur žengs — ten klaidas, ten kraštui nelaimė ir t.t. Dėl to spragailas triuškindim anųj makaulės ir liežuviu anuos taip smaluokim, kad nei vienos baltos vietos nepaliktu. Ir jeigu vieną laimingą valandą pasiryžtumė "neįprianta" pakeisti žodžių "priimta" kitoks pasaulis pasidarytu. Ir Lietuva nuo to laimėtų ir mes patys pasilengvintum sau ir gyvenimą ir darbą. Čia kalbu ne tik apie partijų žmones, bet ir apie vadinamus nepartinus, kurių iš esmės nėra. Kas kiek politika rūpinasi, kiek apie ją kalba yra partinis, nes savo mintimis tai ar kitai partijai palinketa, ar savąją brandina. Pas tuos tas "neįprianta" dažnai aitriau vartojamas, negu partinių žmonių.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Draugą".

LIETUVIAI VILNIAUS AKADEMIJOJE

DR. J. BICIUNAS, Roma.

Kai jėzuitai įsikūrė Vilniuje, visi jie buvo svetimšaliai, todėl ir atidarius akademiją profesūrai buvo sudaryta iš įvairių tautų tėvų. Nežiūrint, kad pirmieji akademijos rektoriai buvo lenkai, Skarga (1579 — 1581), Wujek (1581 — 1584), profesūroje vyraavo ispanai ir kiti varakiečiai, todėl ir pirmuosius rektorius lenkus greit anie pakeitė šie: Alabianus Garzas, Benediktas Soxo, Paulius Bokša ir kiti.

Tačiau neilgai truko, kaip Vilniaus jėzuitų tarpe radosi ir lietuviai: Kasperas Savickis įstoja jau 1576 m. ir tapęs teologijos profesorium ir karštu pamokslininku — polemistu (miręs 1631 m.), Jonas Eysmont, Radvilos Našlaitėlio dvariškis, jau 1596 m. gavęs akademijos filosofijos doktoratą.

Cia pamatysime, kad lietuviai ištaisiais periodais vadovavo akademijai, taipgi ir svarbiausiajai provincijos šv. Jono Kolegijai, kuri pačią akademiją laikė, valdė kaipda visą Lietuvos provinciją (kuri apėmė ne tik Lietuvą, bet ir Prūsiją, dalį Lenkijos su Varšuva, Latviją ir didelius plotus Rusijos, ir tik antroje 18 šimtmečio pusėje Lietuvos provincija buvo pusiau sumažinta). Kartais buvo net lietuviai visoms keturioms Lietuvos — Lenkijos provincijoms prie Generalinės kūrjos Romoje asistentais. Negalima čia suminėti daugelio lietuvių, vadovavusių plačias provincijas kolegijoms, išmėtytoms Rusijos platuose ar pačioje Lenkijos širdyje — Varšuvoje. Kai kurie garbę kaip pamokslininkai, profesoriai ir mokslinių raštų autoriai, pelnydamiesi akademinių titulų laurus.

Lietuviai akademijos rektoriai.

Iki 17 šimtmečio jėzuitų generalas akademijos rektorius, profesūrai ir provincijoms skirdavo daugiausiai atsiųstus iš Vakarų Europos, todėl iki tol svetimieji ir vyraavo. Tačiau kai Ostroge Lietuvos jėzuitai provincijos susirinkime išreiškė generolui, karaliaus paremtą pagėdavimą, kad toms pareigoms būtų skiriamą vietinės provincijos tėvai, lietuviai pradėjo vyrauti. Nors ir prieš tai jau matome vieną lietuvių vadovaujančią akademijai. Tai buvo teologijos ir filosofijos profesorius, teologijos daktaras Jonas Gružewski. Rektoriumi jis buvo dviem atvejais 1615 — 1619 ir 1625 — 1628. Pirmasis lietuvis akademijos rektorius, mirė provincijai 1646 metais.

Nuo 1654 metų iki 1672 metų vienas po kito akademijos rektoriais buvo lietuviai: broliai Vaitiekus ir Kazimieras Viju-

kai - Kojalavičiai, Mykolas Ginklevičius, Danielius Butvil ir Stasys Tupikas. Gi nuo 1713 iki 1773 m. (jėzuitų uždarymo) rektoriais buvo Motiejus Karskis, Kristupas Lijmantas, Kristupas Garšva, Stasys Sokulskis, Vladas Daukša, Kazys Vizgirda, Kazys Brazauskas ir paskutinis Antanas Skorulskis. Edukacinės gi Komisijos valdymo metu Martynas Počebut net 19 metų rektoriatu. Matome tad, kad paskutiniai akademijos metai, pasižymėję reforma ir gražia veikla, kaip tik buvo daugiausiai lietuvių rankose.

Lietuviai profesūroje ir moksliniam darbe

Akademijos klestėjimo, Vazų laikais, profesūroje spėjo pasireikšti labai stiprios asmenybės, kilusios iš pačios lietuvių tautos. Jų buvo ir visais akademijos veikimo laikais. Kandidatai ir profesorius pirmiausia sėkmingai baigdavo pačią akademiją, neretai gaudami ir porą akademinių laipsnių, paskui dažnai studijas pagilindavo kituose Vakarų Europos universitetuose. Tiesa, lietuviškai tada labai mažai tarsi. Daugiausiai rašyta lotyniškai ir lenkiškai. Tačiau tai dar nepadidina jų lietuviškumo, nes anais laikais mokslo srityje buvo priimta lotynų kalba.

Esant sulenkintoms pavarėms nelengva ir nustatyti lietuvių. Nebent kai yra pažymėta kurį esant lietuviu (Rostovskis, Bielinski). Tačiau ir tokiu atveju lietuvis gali būti iš gudiškių sričių. Tik kai pažymėta: žemaitis, tada jokių abejonių nebėlika, nors ir kaip lenkiškai jų pavarės skambėtų.

Apie lietuvių jėzuitus Vilniaus akademijoje ir jų įnašą šioje mokslo įstaigoje tegalima būtų plačiau pasakyti specialioje studijoje, kuri daugeliu atveju būtų naudinga ir įdomi. Čia gi teįmanoma tik pavyzdžiui vieną kitą suminėti, kad tuomi labiau išryškėtų akademijos reikšmė lietuvištinio atžvilgiu. Ji sudarė sąlygas pasireikšti lietuviui, kuris iki tol neturėjo tinkamos progos parodyti kultūringą pasauliui ir pačiai tautai savo intelektualinį pajėgumą mokslo ir kultūrinio gyv. srityje.

P. & J. JOKUBKA

TV. DEIMANTAI IR LAIKRODŽIAI
Pardavinimas ir Taisymas
4077 So. Archer Ave.
Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8617

IS AKTI IR TOLI BALDU
PERKRAUSTYMAS
Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna apdara. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.
R. SERENAS
4546 S. Wood St., Chicago 8, Illinois, tel. VI 7-2972

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IS TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turis naują didelį sunkvežimį ir apdara
3313 W. 91st St. Chicago, Ill.
Tel. PRescott 9-2781

Duona ir įvairūs skoniniai bulvutės ke-
BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. Lithuanica Ave.
Tel. OLiffside 4-6376
Pristatome į vienas krautuvas ir restoranus, taip pat išsiunčia į visus artimuosius miestus.

STATYBAI
IR NAMŲ
PATAISYMAI
PRISTATOM
visokių rūšių
MEDZIAGĄ

CARR MOODY
LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272

Apkaiavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai
Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 8 val. vakaro.

BALYS
Radio - Television
SALES — SERVICE
Rekordai — Dovanos — Filmos ir Elektriniai Prietaisai
2646 West 71st Street
Tel. PROspect 8-5374

Krautuvi atidara Pirm. Ktv. 9-9, Antro, Trečio, Sešto, 9-6, Sešio, 9-2.

DEBIUTAS HOLLYWOODE

Francis Fisher debiutuoja Hollywoodo su savo tėvais Eddie ir Debbie. Ji gimė spalio 21 d. (INS)

Vienas iš pirmųjų žymiausių lietuvių profesorių, mums gerai žinomas, buvo Konstantinas Šyrvidas (1564 — 1631), žemaitis. Būdamas 19 metų įstojo pas jėzuitus, baigęs akademiją mokslą humanitarinių ir filosofijos daktaro laipsniais, toje pat akademijoje dėstė šv. Raštą ir teologiją. Šyrvidas, kaip pažymi Rostovskis, buvo akademijos "didelis papuošalas", šviesdamaus kilniomis dorybėmis, mokslo ir uolumu pareigose. Ypatinai jis pasižymėjo kaip lietuvių kalbos žinovas ir pamokslininkas. Tuo laiku, kada taip truko lietuvių kunigų ir tik per lietuviškus, žmonėms suprantamus pamokslus buvo galima lietuvių išmokyti katalikų tikėjimo tiesų, Šyrvidas visą energiją tam pašventė. Jo pamokslai šv. Jono bažnyčioje sutraukdavo daug klausytojų, neš kaip pažymi Balinski, didelę dalis miesto gyventojų nors ir neprato lenkiškai, bet gilesniam dalyko supratimui reikalingi buvo aiškumo jų tėvų kalba. Šyrvidas žodžiai tesiekė Vilniaus lietuvių, bet reikėjo, kad lietu-

viškai Dievo žodžiai skambėtų visoje Lietuvoje. Todėl jis pats imasi rašyti lietuvių kalbos gramatiką, pirmą kartą išleistą Vilniuje 1630 metais ir lotyniškai — lenkiškai — lietuvišką žodyną išleistą 1629 m., vėliau paskartotą daugeliu laidų, kaip vienišė priemonė besimokantiems lietuvių kalbos.

Kad ir silpniau mokantieji lietuviškai kunigai galėtų paruošti lietuviškai pamokslą ar tiesiog paskaityti Šyrvidas išleidžia pamokslams medžiagos rinkinį.

Mūsų anksčiau minėtasis, pirmasis lietuvis akademijos rektorius ir provincijos Jonas Gružewskis, jau 1609 metais teologijos daktaras ir teologijos profesorius, pasižymėjęs moralistas, išleido dviejų dalių stambų moralinės teologijos veikalą "Apie mistinę vienybę su Dievu", 493 puslapių, išleistą 1641 metais ir "Apie tvirtybę ir teisingumą", 821 p., išleistą 1644 metais. Tarp kita, jis savo veikale sprendžia klausimą ar leistina dėl vaisingumo girtauti. Matomai, kad ir anais laikais

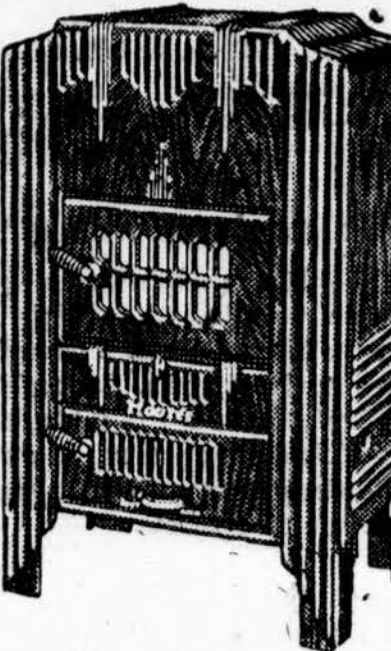
lietuviai pasižymėjo vaisingumu ir... (Cfr. Estreicher, op. c. t. 16, p.p. 432 sq.; Rostovskis, op. c. p.p. 328-334, 422).

Mokytas ir pasižymėjęs vienuolišku uolumu ir geras administratorius buvo žemaitis Mykolas Ginklevičius (1594-1663). 1615 metais įstoja į ordiną, po teologinių studijų akademijoje, baigtų teologijos daktaro laipsniu, per 7 metus buvo Romoje, kur gilino studijas. Grįžęs į Lietuvos provinciją buvo Nesvyžiaus ir Varšuvos kolegijų rektorium, po to ir Vilniaus akademijos. Rostovskio liudijimu, visur atsižymėjo uolumu, meile, išmintimi ir šventu pavyzdžiu minėtoms įstaigoms vad-

vaudamas. Paliko, tarp kitų raštų, visų metų sekmadieniams pamokslų rinkinį. (Cfr. Estreicher, op. c. t. 16, p.p. 146; Rostovskis, op. c. p.p. 399, 422).

Jaknavičius Jonas (1589 — 1668), įstoja 1609 metais į Jėzuitų ordiną, studijavo Vilniuje. Buvo vienas iš pirmųjų lie-

Apsirūpinkite laiku
apšildyti savo butą.

GERIAUSIŲ FIRMŲ
PEGIAI,
pradedant nuo \$28.00
pas
Roosevelt Furniture
Company

(LIETUVIŲ KRAUTUVĖ)
2310 West Roosevelt Road
Tel. SEeley 3-4711

Nelbe Bertulis ir Feliks Raudonis, savininkai
Krautuvi atidaryta kasdien iki 6 val. vak. Pirmadien, ketvirtadien, iki 9 val. vak. ir šeštadien, nuo 11 val. ryto iki 4:30 val. po pietų.

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino,
kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovėse yra saugu ir pelninga.

Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir gražų pelną.

Saugumą užtikrina Sąjėnų Valstybių valdžios agentūra iki \$10,000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervas, o pelną — pacyrusių ir sąžiningų vėdėjų pastangos.

Galite taupyti atvykdami asmeniškai ar per laiškus. Bus greitas ir draugiškas patarnavimas.

Dėl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės:

UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Atliekame didelius ir mažus automobilių remontus. Lyginimas, dažymas, Elektrinis suliedinimas. Parduodame automobilių dalis.
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA"
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA" — A. Stanevičius, Sav.
2641 West 71st Str. (Kampas Talman Ave.)
Telef. PROspect 8-9842, Namų tel. WALbrook 5-5934

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytoj!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS AND LOAN!

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:
Pirmadien, antradien, penktadien, ir Trečiadien, 9 ryto iki 12 val.
šeštadien, 9 val. ryto iki 4:30 p.p. Ketvirtadien, 9 val. iki 3 val. vak.

TELEVIZIJA • RADIJAS
HI- FI FONOGRAFAI • VOKIŠKI RADIJAI
DIDELIS PASIRINKIMAS • PARDUODAME IR TAIŠOME
FRANK'S TV & RADIO, INC.
3240 So. Halsted St. CALumet 5-7252

TAUPYTOJAMS DOVANOS
NEMOKAMAI!

Nieko ypatingo... Tik kad prisimintumėte mus...
Mūsų padėka jums už rėmimą.

ELEKTRINIS SKUSTUVAS

Sausam skutimuisi. A. C. srovė. Moterims arba vyrams.
SU INDĖLIU \$1,000.00 AR DAUGIAU

Termometras ir Barometras
Pranešama būsiantis oras pasikeičiant spalvai. Gaunamas už \$100.00 ar daugiau indėlių.

Be gaunamų dovanų jūsų indėliai yra apsaugoti. Kiekviena saskaita yra apdrausta \$10,000.00 MOKAMI AUKŠČIAUSI DIVIDENDAI be pertraukos nuo 1922 metų. Atidarykite taupymo saskaitą 1957 met. sau ir savo šeimai.

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1447 So. 49th St., Cicero, Ill.
Tel. TOWnhall 3-8131 Closed Wednesdays
OPEN MONDAYS TO 8:00 P.M. — SATURDAY TO 1:00 P.M.
SAVE BY MAIL — ASK FOR OUR SAVE-BY-MAIL KIT

MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI — NAUJAI KRAUSTYMO (RANKINAI) ILGŲ METŲ PATARNAVIMAS — PIGUS IR SAŽINGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WALbrook 5-9209

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Drauga".

Ar Jūs esate toks
LINKSMAS?
Jei ne, tai pradėkite
TAUPYTI
ŠIANDIEN!

Mutual
FEDERAL
Savings
and Loan Association

Chartered and Supervised by the U.S. Government

Aukščesnius dividendus mokėsime nuo 1957 m. sausio mėn. 1 dienos.

Partrauksime Jūsų pinigų iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

Pinigams padėti nereikia važinėti. Jūs galite paeiti į mūsų pastatą. Mes apmokėsime pastatą išlaidas.

JOHN J. KAZANAUSKAS
Prezidentas

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tes ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9-tes ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9-tes val. ryto iki 1 valandos po pietų. Trečiadieniais visai neatidaro.

2202 W. Cermak Road
Chicago 8, ILL.

Virginia 7-7747

Lietuviai Vilniaus Akademijoje

(ATKELTA IŠ 4 PSL.)
tųjų jėzuitų pasižymėjimą dide-
liu uolumu pastoracijoje. Nebu-
vo jis akademinio stiliaus rašy-
tojas ar gilus kurio nors moks-
lo šakos žinovas, bet matyda-
mas to meto gyvą reikalą stip-
rinti katalikybę, dirbo su visu
užsidegimu tai, ką jam vyres-
nieji pavesdavo. Jis buvo rek-
torium Vilniaus diecezinės se-
minarijos, ir Popiežiškojo alu-
mato, Kražių ir Smolensko kole-
gių rektorius. Bet ypatingai
jis pasižymėjo kaip lietuvius pa-
mokslininkas, veikėjas labda-
roje ir gausus religinis rašyto-
jas. Bielinski sako, kad jis buvo
nepaprastai uolus ir iškalingas
lietuvis pamokslininkas, kuris
savo tautiečius ne tik bažnyčio-
je mokė, bet ir po kaimus ir
namus skelbė Dievo žodį. Šė-
mingiau organizuoto labdarystės
įsteigė Vilniuje šv. Juozapo ir
Nikodemo sodaliją; maro ir
karo metu nenuilstamas pagal-
bos nešėjas. Rašė lietuviškai ir
lenkiškai: pamokslus ir evangeli-
jų aiškinimus, giesmes, maldas,
knygas ir kitokias religinio tu-
rinio knygas. Rostovskis jų iš-
skaičiuoja 18.

Vienas iš žymiausių Vilniaus
jėzuitų buvo taipgi žematiškos
kilmės **Zigmantas Liauksminas**
(1596 — 1670) humanitarinių
mokslų, filosofijos ir teologijos
daktaras. Pasižymėjo ne tik
kaip profesorius, bet taipgi gar-
sus savo dideliu aktyvumu, ku-
riant Kražių, Polocko ir kitas
kolegijas ir kaip vice provincio-
las ir Vilniaus akademijos rek-
torius, daug prisidėjęs prie jė-

zuitų veiklos išplėtimo Lietu-
voje, o taipgi nenuilstamas lie-
tuvų tarpe pamokslininkas ir
apaštalas. Jo teologinis ir filo-
sofinis išsilavinimas davė gali-
mybės būti giliu ir turtingu
pamokslininku. Jis visus žavė-
jo savo iškalba. Domėjosi jis
taipgi ir muzika: parūbė aka-
demijos studentams gregoriani-
nio giedojimo vadovėlių.

Zigmantas Liauksminas ypač
pagarsėjo savo iškaltos vadovė-
liu, kuriame aiškiai ir logiškai
išdėsto retorikos mokslo taisyk-
les, atmesdamas tuo laiku įsivy-
ravusias kaikiurias barokines
epokos formas. Šis jo veikalas
Liauksminą padaro garsų viso-
je Europoje, nes jėzuitų jis bu-
vo priimtas jų mokyklose, kaip
geriausias šios rūšies veikalas,
todėl jo buvo išleista užsieny
— Vokietijoje, Čekijoje, Austri-
joje ir kitur 11 laidų, o pati Vil-
niaus akademija jo išleido apie
10 laidų, nes veika per visą šimt-
metį studentų buvo naudojama.

Akademijos puošmena buvo
trys broliai **Albertas-Vaitiekus**,
Kazimieras ir **Petras Kojalavi-
čiai**, pagal kilmės vietą vadina-
mi Vijkais, Kauno jėzuitų ko-
legijos steigėjas Petras, tačiau
mirė jaunas vos 35 metų am-
žiaus (1622 — 1654), vos tik
pradėjęs profesoriauti ir suspė-
jęs šiek tiek palikti savo raštų.

Stipriausias iš brolių buvo Al-
bertas-Vaitiekus (1609 — 1677),
filosofijos ir teologijos daktar-
as, retorikos ir moralinės teo-
logijos profesorius ir akademi-
jos rektorius. Rostovskis pa-
duoda jo 21 veikalą. Siandien jis
vertinamas savo istoriniais raš-
tais iš Lietuvos istorijos.

Kazimieras Kojalavičius - Vi-
jukas (1617 — 1674) filosofijos
daktaras, taipgi akademijos
profesorius ir rektorius, ypač
pasižymėjo kaip retorikos pro-
fesorius ir šv. Jono bažnyčios
nuolatinis pamokslininkas.

Cia tesiminėta tik keletas žy-
miausių lietuvių jėzuitų iš pi-
mo akademijos veiklos šimt-
mečio, tačiau taip pat garsių
buvo jų ir vėlesniu akademi-
jos veikimo metu, ypač 18 šimt-
mečio antroje pusėje. Prieš jė-
zuitų Ordino uždarymą akademi-
jai pravedus reikiamas re-
formas ir gražiai suklestėjus, o
taipgi valdant ją jau Edukaci-
nėi Komisijai. Iš tų laikų pažy-
metinas **Paškauskas Jonas** (mi-
ręs 1755 m.), bažnytinės istori-
jos profesorius ir kalendorių
leidėjas; **Rostovskis Stanislovas**
(1711 — 1782), parašęs, čia
daug kartų cituojama, labai ver-
tingą Lietuvos Jėzuitų provincij-
jos istoriją, išleides keletą lai-
dų, kurios tačiau antras tomas,
gaila, nebuvo išleistas, ir pats
rankraštis yra dingęs. **Minkie-
vičius Adomas** (1684 — 1740),
parašęs apie Trakų stebuklingą
Dievo Motinos paveikslą istori-
ją ir aprašęs jo 1718 metais iš-
kilmą karūnavimą. **Mistoldas**
Antanas (1685 — 1870) para-
šęs 3-jų tomų Sapiegos šeimos

Skelbtis "DRAUGO" apimoka
nes jis yra plačiausiai skaitomas
lietuvių dienraštis, o skelbimų
kaina yra prieinama visiems.

ALGIRDAS LANDSBERGIS
KELIONĖ
V. Adamkevičiaus aplanka
Užsakymus su pinigais atsiųskite:
250 pal., kaina \$2.50
DRAUGAS, 2224 S. Oakley Ave.,
Chicago 8, Ill.

istoriją, išleista 1724 metais.
Narimovskis Adomas (1681 —
1736), parašęs žinomą istorijos
veikalą (nors ir nedidelės ver-
tės) "Facies rerum Sarmatica-
rum". Pagaliau **Pilkauskas Do-
vydas** (1735 — 1803), po jėzui-
tų uždarymo tapęs Vilniaus su-
fragu ir paskutinisis refor-
muotos akademijos rektorius
ir žymus astronomas **Martynas**
Pačebutas.

Siandien mums sunku suprasti,
kad nei akademijoje, nei žemesnėse
jėzuitų kolegijose ne-
mokyta lietuvių kalbos. Rodos,
akademijos vadovybė ir jėzuitai
gerai suprato lietuvių kalbos
reikšmę dvasiškai jos pasto-
raciniam darbe, ir matė kiek ka-
talikų tikėjimas nukenčia dėl
kunigų nemokančių vietos žmo-
nių kalbos, tačiau vis dėlto ne-
siėmė oficialiai išleidiama ku-
nigų, dirbančių Lietuvoje iš-
mokyti lietuvių kalbos. Galima
aiškinti tuomi, kad mūsų kal-
ba tuomet dar nebuvo literatū-
rinė, o tik žmonių kalbama, ir
kalbos mokslo dar nebuvo. Ta-
da klausimai sprendė taip, kad
rengė kunigais jaunuolius, kilu-
sius iš pačių lietuvių. Taip prob-
lemą sprendė ir Popiežiaus le-
gatas Comuleus, teisdamas pri-
imti į Vilniaus kunigų semina-
riją ir Valerijono bursą tik lie-
tuvius jaunuolius. Šį nutarimą
jis padarė aplankęs dalį Vil-
niaus vyskupijos ir pamatęs,
kad parapijų kunigai nemoka
lietuviškai. Žemaičių vyskupas
siųsdamas į Vilnių klierikus mo-
kytis nustatė atitinkamą skai-
čių bajoraičių ir valstietiškos
kilmės, dirbsiančios tarp lietuvių
kosios kaimų visuomenės, tekal-
bančios tik lietuviškai.

Kaip matėme, šyrdas gal-
ne tiek kalbos mės, kiek prak-
tiško reikalo spaudžiamas, rašo
lietuvių kalbos gramatiką ir žo-
dyną, kuris buvo nuolat per-
spausdinamas. Jo pagalba aka-
demijoj studijuojantieji ypač

GUŽAUSKŲ

REVERLY HILLS GELINČIAI
Geriantis gėlių dūnų vėsiu, banku
u. laidotuvių ir kitų pamonių.
2444 WEST 63RD STREET
Tel. PROspect 8-0833 ir 8-0835

**NUO UŽSISENĖJUSIŲ
SKAUDANČIŲ ŽAIDŲ
IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ**
Tie, kurie kenčia nuo SENU
ATVIRŲ IR SKAUDANČIŲ ŽAIDŲ
nagali rasti sėdimą ir naktinį
miegoti nes jų užsienėjusių žaidžius
niežėjimą ir skaudėjimą senų atvi-
rų ir skaudančių žaidžius uždėkite
LEGULO Ointment. Jos gydymą
ypač patalpinęs jūsu skaudėjim-
ą ir galėsite rasti miegoti nakti-
je. Vartokite ją taip: nuo skau-
džių nudegimų. Ji taipgi pašalina
niežėjimą ligos vadinamos PSORIA-
SIS. Taipgi pašalina persėjimą ligos
vadinamos ATHLETE'S FOOT, su-
stabildo žmoginimą odos ir perplėš-
tų tarpelį. Yra tinkama vartoti nuo
džiūstančios suskilintos odos dedri-
vinių, odos išbėrimų ir t. t. taipgi
tinkama vartoti vaikams, kada
pasirodo skaudus išbėrimas nuo vy-
styklų. Ji yra gera gyduolė nuo iš-
viršinių odos ligų. Le-
gulo Ointment yra
parduodama po 75
ct., \$1.25, ir \$3.50.
Pirkite valstines Chi-
cago ir aplinkines
Milwaukee, Wisc., Ga-
ry, Ind. ir Detroit, Mi-
chigan arba rašyti-
s ir atsiųskite Mo-
ney order!

LEGULO, Department D.,
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

A. + A.

M. KRIST-KRISCIŪNIENEI mirus,
jos šeimai ir A. Dalidaitei reiškiamė gilią už-
uojautą.

Mičiuliai ir Rakučiai

ALGIRDAS LANDSBERGIS

KELIONĖ

V. Adamkevičiaus aplanka
Užsakymus su pinigais atsiųskite:
250 pal., kaina \$2.50
DRAUGAS, 2224 S. Oakley Ave.,
Chicago 8, Ill.

Šios nuostabios ir nepaprastos kny-
gos personažai, taip įvertina ra-
šytojas Gaidas: "...Weiss — pa-
nikimas, niekintis, bet turis
savą Fra Angelico angelų varų
gumą, Tatianna — nesuprantanti sio-
los sąvokos, bet mylinči akaičiai
mėlo. Pagaliau Julius... paslėptas
skaitumo ir nesuvoktą šį smėlį.
draugas be draugo, nesuprantas pa-
vojaus neprotavimo proceso".

klirikai, galėjo pramokti lie-
tuvų kalbos. Pirmieji Vilniaus
jėzuitai svetimsaliai, pastora-
cijos tikslais mokėsi lietuvių
kalbos. Taip ispanas Arias sakė
lietuviškai pamokslus. Jį ir Vil-
niaus vyskupas kardinolas Jur-
gis Radvila lankydams vysku-
pjos parapijas ėmėsi drauge
pamokslams sakyti.

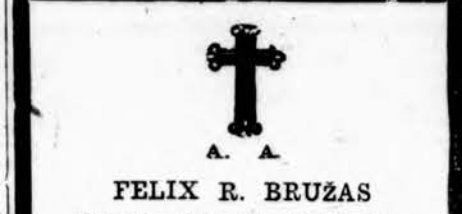
Taigi, nors akademija lietu-
vių kalbos ir neaktyvavo, ta-
čiau ir nežemėjo, bet buvo lai-
koma, kaip dalies Didžiosios Lie-
tuvos Kunigaikštijos ir pačios
sostinės Vilniaus gyventojų kal-
ba. Nors Vilniaus gyventojai su-
prato ir lenkiškai, tačiau, kaip
minėta, anot Balinski, geriau
dalyką suprasti reikėjo dides-
nio miesto gyventojų daliai pa-
mokslus sakyti lietuviškai.

Tenka pastebėti, kad pirmai-
siais akademijos metais lietu-
vių kalba buvo švaresnė nuo bar-
barizmo, sugebėta gana tiksliai
lietuviškai išsireikšti, kas ma-

tosi iš tų laikų "Tėve Mūsų"
teksto. Dėl mažo skaičiaus lie-
tuvų mokančių skaityti ir vi-
sų kitų priežastį lietuvių kal-
ba akademija teisėjo vos ke-
liolika leidinių, kas tikrai yra
labai mažai, palyginant su di-
deliu skaičiumi akademijos lei-
dinių išleistų lotynų ir lenkų
kalbomis. Tačiau reik atsiminti,
kad visa dvasiškija ir bajorija
vartojo lotynišką ir lenkišką
kalbą, todėl jai, kaip krašto
šviesuomenei ir buvo leidžia-
mos įvairaus turinio knygos.
Be to reikią suprasti ano laiko
dvasią ir jėzuitų mokslo progra-
mą ir jos vykdymą, kuri buvo
universal visose jų įvairių kra-
stų mokyklose.

Nauji JAV pašto ženklai

JAV Pašto Departamentas pa-
skelbė, kad 1957 metais bus iš-
leisti penki atmintiniai ženklai:
vienas Oklahoma valst. 50 m.
priėmimo į uniją sukačiai pa-

FELIX R. BRUZAS
Gyveno 108 W. 111th St.
Mirė sausio 6 d., 1957 m.,
5:40 val. ryte, sulaukęs 44 m.
amžiaus.
Gimė Michigan City, Ind.
Pasiliko dideliame nuliūdime
motina Marcela (pagal tėvus
Erboniukę), tėvas Felix Bru-
zas, 5 seserys Anna Turlo ir
jos vyras Gaspar, Catherine
Globis ir jos vyras John, Rose
Scott ir jos vyras Alex, Martha
Steinmetz ir jos vyras How-
ard, Valerie Lovison ir jos vy-
ras Oscar ir visų jų šeimos, 2
broliai Charles Bruzas ir jo
žmona Monika, Walter Bruzas
ir visų jų šeimos, dėdienė Emi-
lija Urbanas ir jos šeima ir ki-
ti giminės, draugai bei pažis-
tami.
Kūnas bus pašarvotas 7 val.
vak. Būkasko koplyčioje, 108-
21 So. Michigan Ave. Laidotu-
vės įvyks ketvirtadi., sausio
10 d. 18 koplyčioje 8:45 val.
ryto bus atlydėtas į Visų šven-
tųjų parap. bažnyčia, kurioje į-
vyks gedulingos pamaldos už
veiklos sielą. Po pamaldų bus
nulydėtas į Sv. Kazimiero ka-
pinėtas.

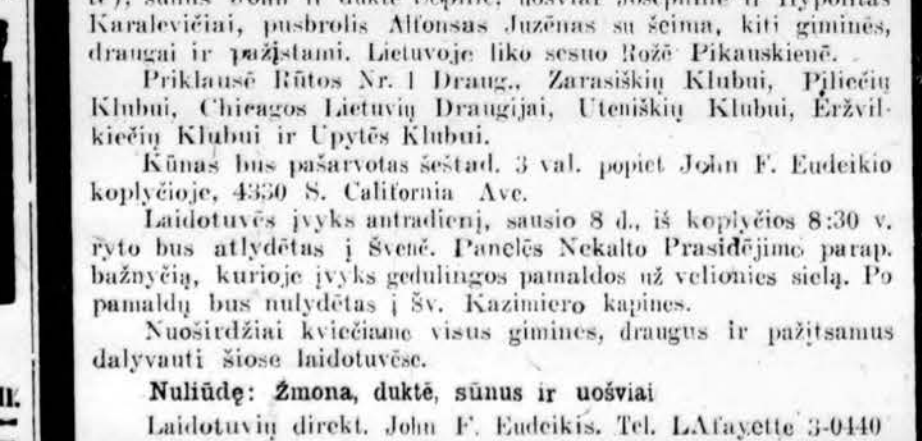
Nuosirdžiai kviečiame visus
gimines, draugus ir pažįstamus
dalyvauti šiose laidotuvėse.
Nuliūdę lieta: motina, tėvas,
seserys, broliai ir jų šeimos, dė-
dienė ir kiti giminės bei pažis-
tami.
Laid. direkt. L. Būkaskas —
telefonas Commodore 4-2228.

ANTANAS BACEVICIUS
Gyveno 10621 S. Edbrooke
Avenue.
Mirė sausio 4 d., 1957 m.,
10:15 val. ryte, sulaukęs pu-
sės amžiaus.
Gimė Lietuvoje. Kilo iš su-
kų apskr., Lukšų valsčios, Pe-
lenių kaimo. Amerikoje išgy-
veno 47 metus.
Pasiliko dideliame nuliūdime
žmona Zofija (pagal tėvus Kai-
riukaitę), 2 broliai S. Martynas
Bacevicius ir jo žmona Adelfė, ir
Motiejus Bacevicius ir jo žmo-
na Genė bei jų šeima, svogerka
Kazimiera Matuck ir jos vyras
Juozas ir jų šeima bei daug
draugų ir pažįstamų. Lietuvoje
liko sesuo Jadvyga Sabaliau-
kienė.
Priešlaidė Karpenperit Un-
ijos Local 434, American Le-
gion Post 49 ir 9-to Wardo
Lietuvių Demokratių Klubui.
Kūnas pašarvotas Būkasko
koplyčioje, 10821 S. Michigan
Ave. Laidotuvės įvyks antradi.,
sausio 8 d. 18 koplyčioje 1:30
val. popiet bus nulydėtas į
kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus
gimines, draugus ir pažįstamus
dalyvauti šiose laidotuvėse.
Nuliūdę: žmona, broliai, svog-
erka, svogeris, draugai bei
pažįstami.
Laid. direkt. L. Būkaskas,
telefonas Commodore 4-2228.

JUSTIN YUSKĖNAS
GYVENO 247 WEST 45th STREET
Mirė sausio 3 d., 1957, 3:30 val. popiet, sulaukęs 68 m. amž.
Gimė Lietuvoje; kilo iš Zarasų apskr., Zabališkių kaimo.
Amerikoje išgyveno 44 m.
Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Josephine (Karalevičiū-
tė), sūnus John ir dukterė Sophie, uošviai Josephine ir Hypolitas
Karalevičiai, pusbroliu Alfonsas Juzenas su šeima, kiti giminės,
draugai ir pažįstami. Lietuvoje liko sesuo Rozė Pikauskienė.
Priešlaidė Ritos Nr. 1 Draugų, Zarasiskų Klubui, Pjėičių
Klubui, Chicago Lietuvių Draugijai, Uteniskų Klubui, Ervil-
kiečių Klubui ir Uptės Klubui.
Kūnas bus pašarvotas šeštadi. 3 val. popiet John F. Eudeikio
koplyčioje, 4330 S. California Ave.
Laidotuvės įvyks antradienį, sausio 8 d. 18 koplyčioje 8:30 v.
ryto bus atlydėtas į Švenč. Ponekto Nekalto Prasiidėjimo parap.
bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už veiklos sielą. Po
pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.
Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus
dalyvauti šiose laidotuvėse.
Nuliūdę: žmona, dukterė, sūnus ir uošviai
Laidotuvių direkt. John F. Eudeikis. Tel. Lafayette 3-0440

CRANE SAVINGS AND LOAN ASS'N
2555 WEST 47th STREET LAfayette 8-1083
B. K. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sek. ir advokatas
Mokame augstus dividendus. Kesuojame čekius. Parduodame ir
išperkame valstybės borus. Taupytojams patarnavimai veltai
ATIDARYKITE SĄSKAITĄ SIANDIEN.—Aprausta iki \$10,000.
Darbo valandos: pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 9 iki 8 val. vakaro;
antr. ir penk. 9 iki 5; treč. uždaryta, o šešt. nuo 9 iki vidurdienio.

minėti, kitas Alexander Hamil-
ton 200 metų mirties sukačties
proga, trečias JAV pakraščių ir
geodezinių tyrimų įstaigos 150

m. sukačties proga, ketvirtas
Amerikos mokytojų pagero-
bi ir penktas — prie vadinamos
"Wildlife" serijos.

MARQUETTE
RADIO & TV SERVICE
2419 West 67th Street
Kasdien ir sekmadien nuo 9 iki 9 valandos vakaro
JUOZAS RAKŠTYS Tel. PROspect 6-5216

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON,
SAVININKO
SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių.
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas mieste!
Telef. — CEDarcrest 3-6335

LIQDĖSIO VALANDOJ
Saukite
MAŽEIK & EVANS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
6345 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams kopyčia
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime
kopyčią arčiau jūsų namų.

ANTHONY B. PETKUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.
Telefonai — GROvehill 6-2345 arba
TOWnhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYs MODERNIOS KOPYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851
4330 34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarna-
vimas dieną ir nak-
tį. Reikale šaukite
mus.
Mes turime kopyčias
visose Chicago ir
Roselando dalyse ir
tuojau patarnaujame

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLympic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE VIRginia 7-6672

× **D. Mitchell ir pianistė Aleksūnaitė** susituko gruodžio 29 d. 1956 m. šv. Antano parapijos bažnyčioje, Cicero.

Jaunavedžio dėdė kun. Valančius per iškilmingas mišias, dviem kunigams asistuojant, suteikė moterystės sakramentą. Jaunavedžius lydėjo trys poros gražiai pasipuošusių liudininkų, per mišias giedojo Alice Steponavičienės vedamas dainininkių choras, protarpiais giedojo solistas Algirdas Brazis ir solistė Genovaitė Maczisz.

Žmonių iš įvairių dalių Chicagos buvo pilnutėlė bažnyčia.

× **Morris B. Sachs**, lietuviams gerai pažįstamas kaip karitatyvinės veiklos žmogus, nekartą mums aukojęs stambias sumas pinigų šalpos, laisvinimo ir religiniams tikslams, šį kartą paskyrė "Rigoletto" operos išlaidoms sumažinti 100 dol. Šiuo metu jis yra Chicagos miesto išdininkas.

× **Chicagėje gauta** iš Sibiro žinia, kad 1941 m. išvežtas iš Lietuvos ir penkiolika su puse metų bolševikų iškalintas 1956 m. gruodžio mėn. 2 dieną nuo širdies priepuolio mirė Jakutskės Juozas Dailidė, buvęs Marijampolės valstybinės Rygiškių Jono gimnazijos mokytojas-inspektorius.

× **Kun. Saulius P. Laurinaitis** buvo trumpam laikui atvykęs į Chicago. Šia proga aplankė vyskupą V. Brizgį, tėvus jėzuitus ir savo Romos studijų laikų draugą kun. V. Atkočių, tėvų marijonų provincijolą. Pasimatęs su savo artimaisiais grįžo atgal į Columbus, Ohio.

× **Florence ir Vincas Reikai**, 1630 N. Kedzie ave., Naujų Metų dieną paminėjo 20 m. vedybinio gyvenimo sukaktį. Ta proga jų namuose buvo valėsės. V. Rekas yra žinomas veikėjas.

× **Elzbieta Samienė** dar ši mėnesį rinks aukas tėvų Saleziečių gimnazijai Italijoje Care paketams. Paketas kainuoja 1 dol. Elzbietos adresas: 3442 S. Union ave., Chicago 16, Ill.

× **Bronė ir Aleksas Survilai**, 12 m. išgyvenę Vokietijoje, Hanau stovykloje, atvyko į Chicago ir apsisusto pas savo dukras Bronę ir Aldoną, 820 W. 34 Place.

× **Alice Stephens** Imigrants Protective League TV programoj nėra teisėjas. Teisėju yra muz. Kazys Stephens.

× **Stasys Rauckinas** ir jo šeima persikėlė į savo namą, 2609 W. 43 St., Chicago 32, Ill.

× **Režisierius Vytautas Vabukas** skaitys premijuoto romano "Smilgaičių akvarėlė" ištrauką įteikiant premiją šio kūrinio autoriui. Iškilmės įvyks ateinantį šeštadienį, sausio 12 d., Sakalų salėje. Pradžią 7 val. 30 min.

× **Ona ir Jonas Shulmistras**, 4004 Archer ave., sausio 1 d. minėjo savo vedybinio gyvenimo 16 m. sukaktį.

Jei turite parduoti ar išnuomoti, pasiskelbkite smulkių skelbimų skyriuje. Skelbimą galite perduoti telefonu: **Virginis 7-6640**.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBES

— **Lietuvių Bendruomenės** biuletenį Nr. 5 sausio 1 d. išleido JAV LB centro valdyba. Turinys: 1956 metus palydint, bendraraštis Nr. 16 apygardų ir apylinkių apyskaitinių pranešimų reikalui, PLB seimo organizavimo reikalai, Vokietijos LB Krašto Valdyba apie Vasario 16 gimnaziją, kronika ir kt.

— **New Yorke, N. Y.**, sausio 13 d. 4 v. p. p. Amerikos Lietuvių Piliečių klubo salėje įvyks antikomunistinio fronto informacinė konferencija.

Toje konferencijoje dr. Magda de Spur, Pittsburgh'o profesorė, skaitys paskaitą apie Vengrijos kovas už laisvę. Be to, Povilaitis, Tarptautinio Fronto prieš komunizmą pirmininkas, darys pranešimą. Bus priimtos rezolucijos. Kviečiama kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

KANADOJ

— **Vlko pirm. J. Matulionis** šventės praleido su šeima Toronte. Būdamas Toronte, pirminkas šeštadienį prieš Naujus Metus "Tėvynės prisiminimų" radijo valandėlėje pasakė gražią sveikinimo kalbą, o sekmadienį, pakviestas čia veikiančių politinių klubų, padarė pusiau viešą politinį pranešimą T. L. Namuose.

— **Prof. Pakštas** aplankys Montrealį. Sausio 15 d. minėjimo proga Montrealio MLB D-jos skyrius pakvietė žymų Lietuvos mokslininką, politiką ir visuomenininką prof. dr. Kazį Pakštą, kuris atvyks į Montrealį sausio 13 d. ir minėjime skaitys paskaitą apie Klaipėdos lietuviškumą bei jūros reikšmę nepr. Lietuvos valstybei.

Minėjimas įvyks sekmadienį, sausio 13 d. 4 val. p. p. montrealiečiams gerai žinomoje D'Arcy McGee salėje, Pine Avenue.

Po paskaitos bus meninė dalis su choru, deklamacijomis ir muzikine dalimi.

— **Montrealio dramos teatras** pradeda repetuoti incenizuotą K. Borūtos veiklą Baltaragio malūnas, kurį žada suvaidinti Vasario 16 d. proga.

Ar Marija apsiereikš Lietuvoje? Atsakymą rasite J. Bulzeikos kugutėje

MARIJOS APSIREIKŠIMAI SILUVOJE

Kaina 40 centų
— galite gauti
"DRAUGO"
2334 So. Oakley Ave.
CHICAGO 8, ILL.

BOKIME ISTIKIMI LIET. KNYGAI!

Išstudami į Liet. Knygų Klubą ir įmokėdami 5 dol. metinio mokesčio mes įgaliname per vienerius metus pasirodyti kelioms naujoms gerai parinktomis liet. knygoms ir tuo pačiu uždirbame 2.50 dol., nes knygų pasirenkame už 7.50 dol.

Lietuviškos Knygos Klubas nariais — lietuvybės kalviais gali būti visi, pasine 5 dol. šiuo adresu:

LIET. KNYGOS KLUBAS
(Lith. Book Club)
2334 So. Oakley Ave.,
Chicago 8, Illinois

Netvarkingai geidžiami žemiškieji turtai gimdo visokią blogį, ypač smukdo moralę ir kelia nesantaiskas.

Pijus XI

SEKMADIENIO TARNYBOJE

Nuo lietaus uždengia vienas pilietis išeinančią iš Presbiterionų bažnyčios prezidento šeimą.

CHICAGOS ŽINIOS

Graikai apie St. Piežą

Chicagėje leidžiamas amerikiečių graikų laikraštis "The Chicago PNYX" turi skyrių — Šio mėnesio asmenybė. Savo numeryje 225 į tą skyrių įdėjo nuotrauką ir platų aprašymą mūšio Stasio Piežos. Jis čia vadinamas iš labiausiai pasižymėjusių laikraštinių ir žiaugiausių politinių klubų, padarė pusiau viešą politinį pranešimą T. L. Namuose.

Mažiau žuvusių Chicagėje

Pasiremiant 11 mėnesių statistika apskaičiuojama, kad 1956 metais visose JAV bus žuvę susisiekimo nelaimėse apie 40,200 asmenų, ir tai sudarys naują nelaimių rekordą, tačiau Chicagoje ketvirtais iš eilės metais nelaimių skaičius sumažėjo. Per 1956 metus susisiekimo nelaimėse Chicagoje žuvo 304 žmonės, taigi net 40 žmonių mažiau, kaip 1955 metais. Milioniniuose miestuose lyginant mirusių nelaimių procentą, išpuolant kiekvienam 100,000 automobilių, tik Detroitas yra geresnėje padėtyje už Chicago. Ten kiekvienam 100,000 automobilių 1956 metais išpuolė 2.7 mirtys, o Chicagoje — 3.4 mirtys.

Konkursas, gal's nuvesti į televiziją

Jau tik penktos dienos beliko užsiregistruoti talentingiems mėgėjams dainininkams, muzikams ir kitų menų atstovams, kurie ruošiasi dalyvauti Immigrants Protective League paskelbtame konkurse. Registruotis galima pas vieną iš šių muzikų: prof. Vl. Jakubėnas (DO 3-5036), muz. A. Kučiūnas (WA 5-7505) ar muz. Charles Stephens (LA 3-1933). Laimėtojai galės pasirodyti per specialų vakarą sausio 20 d. 3 val. p. p. Marijos Augst. mokykloje, patys geriausiai turį galimybes patekti į televizijos tinklą, jų atliekamus numerius perduodantį po visą Ameriką.

Kaip sunaudos vengrams surinktus pinigus?

Chicagėje gruodžio 6 d. viešoje rinklaivoje surinkta \$125,226. Atskaicius \$3,600 išlaidoms beveik pusė tos sumos — \$60,000 — eis į Prezidento fondą vengrų pabėgėliams šelpti. Iš likusių 62% bus perteikta katalikų šalpos organizacijoms, 17% Pasaulio Bažnyčių Labdaros tarnybai, 9% Žydų Imigrantų Pagalbos įstaigai ir 8% Lietonų Pabėgėlių įstaigai, kad visos šios įstaigos tas sušalpus panaudotų savo globojamų iš Vengrijos pabėgusių žmonių šelpimui.

Pijaus XII kepuraitė čikagiečiams

Chicagos Sanitarinio distrikto trustistas Frank Chesrow iš Vatikano gavo Pijaus XII dėvėtą mažą kepuraitę (zuchetto). Ta dovana atėjo jam kaip vienas iš pagarbos ženklų už įteigimą berniukų miesto Calabrijos provincijoje. Chesrow tai padarė pagerbdamas motinos atminimą ir paskirdamas tam reikalui \$40,000.

Areštavo narkotikų spekuliantą

Vienas iš Ildo departamento labiausiai pajieškomų nusikaltėlių — Peter Contes, 41 m. amžiaus, kitaip dar prisidengęs Paul Caras vardu, be pasipriešinimo pasidavė policijai pirmo augšto bute 1934 W. 51 ave., Ciceroje. Jis Chicagos apylinkėse gyveno per pusę metų, atbėgęs čia iš New Yorko, kur jis buvo įieškomas dėl spekuliacijos narkotikais. New York'e jis buvo sugautas su 10 svarų gryno heroino, kurio vertė siekė apie pusantro milijono dolerių. Jam dabar gresia apie 22 metų kalėjimo.

Nori sujungti kalėjimus

Serifas Lohman Cook Apskriestarybos įstatymdavystės komiteto posėdyje iškėlė sumanytą, kad būtų sujungti apskritys ir Chicagos miesto kalėjimai ir kitos baudos įstaigos. Tai palengvintų administravimą ir išlygintų epūstį kaikuriuose kamerose.

Didelis šalpos deficitas

Illinois valstybės šalpos skyrius turi toki didelį deficitą, kad jisai pasiekė \$33½ milijonų. Numatomi griežti pertvarkymai šalpos sistemoje. Vieton dabartinės Viešosios Pagalbos komisijos numatoma suorganizuoti Viešosios Pagalbos departamentą.

Dar negali atsisakyti medinių vagonų

Evanstono miesto taryba kreipėsi į Chicagos Susisiekimo administraciją, kad išimtų iš vartojimo tuos medinius vagonus, iškeltame traikinėje, nes paskutiniu metu įvykusios dvi sunkios nelaimės parodė, kaip lačiai jie yra pavojingi. Tačiau buvo gautas atsakymas, kad dar tuo tarpu neįmanoma nuo jų atsisakyti ir tik 1958 metais numatoma juos išimti iš apyvartos.

Gaisras viešbuty

Buvo užsidegęs viešbutis Joy, esąs 1347 W. Madison, Chicagėje. Net apie 100 jame sustojusių svečių turėjo bėgti iš kambarių į gatvę. Vienas iš jų pritrūkęs dūmų; stiklai yra sužeidę ugniagesius. Liepsnos beveik visiškai sunaikino ketvirtą mūrinio pastato aukštą. Atvykę ugniagesiai per valandą laiko gaisrą likvidavo.

Parduotuvių uždarymas sekmadieniais

Chicagos Miesto tarybos komisija pirmadienį apklausinėse verslo atstovus ir kitus piliečius apie planuojamą parduotuvių uždarymą sekmadieniais. Daugelis verslininkų ir tarnautojų to siekia, kad sekmadienius galėtų praleisti drauge su savo šeima.

Rytų Vokietija pribrendus sukilimui

Chicagėje kalbėjęs V. Vokietijos pareigūnas Heinz Rudolph pažymėjo, kad Rytų Vokietijos studentai ir darbininkai yra labai palinkę sukilti prieš komunistus. Iš 20,000,000 vokiečių, esančių raudonųjų kontrolėje, komunistinio nusitikimo tes tik apie 5%. Heinz Rudolph yra žemutinės Saksonijos, kuri rubežiuojasi su Rytų Vokietija, darbo, sveikatos ir socialinių reikalų ministeris. Jis atlieka 45 dienų kėlonę po JAV.

Nuvijo plėšikus

Du jaunuoliai, maždaug 18 metų amžiaus, buvo išbaidyti iš vaitinės 501 W. 79 str., Chicagėje, kai jų piktą darbą pertraukė James McLaughlin, 15 m., ir jo draugas. Išgąsdintas plėšikas šovė į grindis ir atsokusi kulka sužeidė tą penkioliklos metų berniuką. Plėšikas pabėgo, suspėjęs iš kasos paimti \$205. Policija šių plėšikų įieško, ypač kad ir kituose aplėšikuose jie jau buvo pastebėti.

Bausmė už palaidą šunį

Allan Snitoff, 48 m. čikagietis, ir jo 24 metų amžiaus sūnus Lee nubausti po \$15 už tai, kad jie leido savo šuniui lankytis palaidam, be antsnukio. Įsa kyta taipgi šunį įieškyti nuo pasiutimo.

Gaisras medžio sandėly

Netoli Chicagos esančiame Lincolnwoode sudėję Lord Bushnell medžio sandėlini. Padaryta apie \$100,000 nuostolių. Liepsnos matėsi už sešių mylių. Per tris valandas ugniagesiai neįstengė gaisro sukontroliuoti.

Kanalizacija—pusė biliono

Chicagos miesto kanalizacija dabar iš viso turi 3,640 mylių ilgio vamzdžių ir jos visos vertė siekia apie pusę biliono dolerių.

Numerių kalba

Du italai kalbininkai — Carlo Allioni ir Ernesto Boella — sudarė tarptautinę kalbą, kurioje vietoj žodžių vartojami numeriai. Pvz. meilė pažymima skaitmenimis 33. Anot išradėjų, per vieną mokymosi valandą kinietis jau gali išmokti tą kalbą parašyti laiška, kurį italas suprastų.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

LINKSMIAU

Laimėjo

Du kareiviai ginčijosi. Vienas sako: "Sautuvas yra pėstininkų ginklas", antrasis — "šautuvas sudaro pėstininkų ginklą". — Na, kaip tu pasakysi? — nekantriai pasakė antrasis, — penki ir šeši sudaro dvyliką, ar yra dvyliką? — Žinoma, yra dvyliką! — Nieko panašaus! Penki ir šeši yra vienuolika!

Jei galima vienam, tai ir antram

— Kaip gi jūs savo viešbutį vadinate "Krantu Hoteliu", kai iki kranto dar pusvalandis kelio, — pastebėi svečias vedėjui. — Na, tai kas? Štai kaimyninis viešbutis vadinasi "London", bet iki Anglijos iš čia juk apie 3,000 mylių..

Pas daktarą

— Tamsta daktare, — skundėsi kareivis Verksnys, — kai aš dar mažas buvau, mane traktoriaus pervažiavo, tai dar ir dabars smarkiai skauda krūtinę. — Netiesą, broli, šneki. Aš tave iš akių pažįstu, kad netiesą šneki.. — Tamsta daktare, kad aš ne nuo Sakių, aš iš Marijampolės..

Prašo padėti

Jauna mergina atėjusi į krautu vė kreipėsi parduovėja: — Norėčiau išsirinkti kokią tinkamą dovaną vienam vyriškiui, kuris rašo eilėraščius. — Gal tinkamiausia dovana būtų pintinė cigaretėms.

Nukrito

— Žinai, Kazy, smarkiai nukrito mūsų puskarininkis. — Gaila... Ar ligoninėje guli? — Ne... Anksčiau svėrė 180 svarų, o dabar tik 175.

Teisme

— Sakyk, tamsta, kaip galėjai vienu smūgiu išmušti šiam žmogui net šešis dantis? — O, tai visai lengva, pone teisėjau. Jei tamsta leisi, aš tuo jau galiu tamstai parodyti.

Filosofija nesergu

— Daktare, nugara dieglys skaudžiai versto. Prašau išgydyti mane. — Negaliu. Aš esu filosofijos daktaras. — O, šia liga aš dar nesergu.

Kalėjime nesėdėjo

— Tamstai tarnybos suteikti negaliu, nes dokumentai rodo, kad kalėjime sėdėjai. — Visi nesėdėjau, nes nebuvo laiko. Vis prie durų varinėdavau...

Pirmą kartą traukiniu

Ona Kukionė pirmą kartą važiavo traukiniu. Traukiniui sustojęs, pasirodė konduktorius ir visa gerklė suriko:

KAS KĄ IR KUR

Moteryų Sąjungos 55 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, sausio 8 d., 8 val. vakare, Aušros Vartų parapijos (West Side) mokykloje. Visos narės prašomos atsi-
lankyti ir atsivesti naujų narių.
Valdyba

KAS BUS NAUJAS "DRAUGO" ROMANO KONKURSO LAUREATAS?

1957 m. sausio 12 d., šeštadienį,
7:30 val. vakaro
SOKOL SALEJE
2345 South Kedzie Avenue,
Chicago, Illinois
Amerikos visuomenės bus supažindinta su nauju laureatu.

ALDONA STEMPUZIENE, konkursų laimėtoja

Lietuvių visuomenei tai yra svarbi diena. Šiais metais 7 rašytojai atsuntė kūrinius norėdami laimėti \$1,000, kuriuos kiekvienais metais parūpina dienraščio Draugo Bendradarbių klubas.

Paskelbus laureatą, įvyks koncertinė dalis. Dainuoja ALDONA STEMPUZIENE, garsi Clevelando dainininkė.

Po koncerto bus šokiai, kuriems gros JUOZAS KOZIKAS.

Rezervuokite tą dieną DRAUGO romano konkurso šventei. Kiekvienais metais konkursas iškelia naujas ir įdomias asmenybes. Tikimės, kad ir šiais metais bus didelis surpyzas Amerikos visuomenei, kai bus paskelbta laureato pavardė.